

Quicksan natuurtoets

VAB-terrein in Voorhout

In opdracht van Vuilafvoerbedrijf Duin- en Bollenstreek

Colofon

Quickscan natuurtoets VAB-terrein in Voorhout

Opdrachtgever Vuilafvoerbedrijf Duin- en Bollenstreek
Contactpersoon

Opdrachtnemer Staring Advies
Jonker Emilweg 11
6997 CB Hoog-Keppel

Rapportnummer 2378
Auteur
Controle
Publicatiedatum: 28 november 2021
Foto voorblad Plangebied (foto:)

Copyright

Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Aansprakelijkheid

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde natuurwet- en regelgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Staring Advies accepteert geen aansprakelijkheid ten aanzien van beslissingen die de opdrachtgever neemt naar aanleiding van het door Staring Advies uitgevoerde onderzoek. Staring Advies is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Staring Advies; opdrachtgever vrijwaart Staring Advies voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Netwerk Groene Bureaus

Staring Advies is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB) de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus. Het netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

www.netwerkgroenebureaus.nl

Inhoud

Colofon	1
Samenvatting.....	3
1 Inleiding en doel.....	5
1.1 Inleiding	5
1.2 Doel	5
2 Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden	6
2.1 Gegevens plangebied	6
2.2 Beschrijving van het plangebied	6
2.3 Beschrijving van het onderzoeksgebied	6
2.4 Geplande werkzaamheden	6
3 Beschermde status plangebied	9
3.1 Gebiedsbescherming	9
3.2 Natuurnetwerk Nederland	9
3.3 Natura 2000	11
3.4 Houtopstanden	13
4 Beschermde soorten plangebied	14
4.1 Methode	14
4.2 Resultaten	15
4.3 Flora	16
4.4 Broedvogels.....	17
4.5 Grondgebonden zoogdieren	20
4.6 Vleermuizen.....	21
4.7 Amfibieën	22
4.8 Reptielen	24
4.9 Vissen.....	24
4.10 Ongewervelde dieren.....	24
5 Wet natuurbescherming	26
5.1 Flora	26
5.2 Broedvogels.....	26
5.3 Grondgebonden zoogdieren	28
5.4 Vleermuizen.....	28

5.5	Amfibieën	29
5.6	Ongewervelde dieren.....	30
5.7	Overige soortgroepen	31
6	Conclusie.....	32
Bijlage 1	Impressie plangebied	35
Bijlage 2	Wettelijk kader Wet natuurbescherming	36
Bijlage 3	Beschermde plant- en diersoorten.....	44

Samenvatting

VAB-terrein:

Uit de quickscan natuurtoets blijkt dat voor de geplande activiteiten aanvullend onderzoek naar beschermde soorten gebouwbewonende vleermuissoorten (vaste rust- en verblijfplaatsen) en rugstreeppad noodzakelijk is. Uit het onderzoek zal blijken of er ontheffing noodzakelijk is. Het verlenen van de ontheffing kan pas nadat dit onderzoek is uitgevoerd en de eventuele extra maatregelen zijn genomen.

Landbouwgronden:

Uit de quickscan natuurtoets blijkt dat voor de geplande activiteiten aanvullend onderzoek naar beschermde soorten rugstreeppad en platte schijfhoren noodzakelijk is. Uit het onderzoek zal blijken of er ontheffing noodzakelijk is. Het verlenen van de ontheffing kan pas nadat dit onderzoek is uitgevoerd en de eventuele extra maatregelen zijn genomen.

Opslagterrein met woonhuis:

Uit de quickscan natuurtoets blijkt dat voor de geplande activiteiten aanvullend onderzoek naar beschermde soorten gierzwaluw, huismus, gebouwbewonende vleermuissoorten (vaste rust- en verblijfplaatsen) en rugstreeppad noodzakelijk is. Uit het onderzoek zal blijken of er ontheffing noodzakelijk is. Het verlenen van de ontheffing kan pas nadat dit onderzoek is uitgevoerd en de eventuele extra maatregelen zijn genomen.

Algemeen:

Bij werkzaamheden en activiteiten moet altijd rekening worden gehouden met broedvogels. De werkzaamheden moeten buiten het broedseizoen worden uitgevoerd of ruim voor aanvang van het broedseizoen gestart worden en/of er moet worden voorkomen dat broedvogels zich lokaal vestigen. Bezette nesten mogen, ongeacht de tijd van het jaar, niet worden verstoord. Verder dient men, in het kader van de algemene zorgplicht, ook rekening te houden met algemene soorten amfibieën en grondgebonden zoogdieren.

Een AERIUS-berekening is voor de Natura 2000-gebieden 'Kennemerland-Zuid' en 'Coepelduynen' alleen noodzakelijk indien het niet uit te sluiten is dat er sprake is van stikstofdepositie in de stikstofgevoelige habitattypen van deze Natura 2000-gebieden. Als de werkzaamheden in de gebruiksfase hetzelfde zijn als nu het geval of dat door modernisering van de gebouwen er zelfs sprake is van afname van depositie is een AERIUS-berekening niet noodzakelijk.

Nadere toetsing of vergunningsaanvraag voor beschermde NNN natuurgebieden en een kapmelding bij de provincie Zuid-Holland voor beschermde houtopstanden is niet aan de orde.

Dit zijn de uitkomsten van het onderzoek dat is gehouden naar aanleiding van de plannen om enkele gebouwen en installaties op het VAB-terrein in Voorhout te slopen. Dit kan

negatieve gevolgen hebben voor beschermde plant- en diersoorten. Daarom is onderzoek noodzakelijk om te voldoen aan de Wet Natuurbescherming.

Staring Advies voerde het onderzoek uit in opdracht van Vuilafvoerbedrijf Duin- en Bollenstreek. Het bureau deed literatuuronderzoek in de Nationale Databank Flora en Fauna en voerde veldonderzoek uit op de locatie.

1 Inleiding en doel

1.1 Inleiding

Op het VAB-terrein in Voorhout is men voornemens enkele gebouwen en installaties te slopen. Voor deze activiteit verlangt de huidige wetgeving een gedegen onderzoek naar flora en fauna in verband met de zorgplicht die de Wet natuurbescherming een initiatiefnemer oplegt. De heer Van Niel van Vuilafvoerbedrijf Duin- en Bollenstreek is betrokken bij de plannen en heeft aan Staring Advies gevraagd om een quickscan natuurtoets uit te voeren.

Bij een ruimtelijke ontwikkeling moet, in het kader van de Wet natuurbescherming, aangetoond worden dat er geen sprake is van aantasting van beschermde natuurgebieden en beschermde plant- en diersoorten. Om in te schatten wat het effect van de plannen is op beschermde natuurgebieden en beschermde soorten wordt een quickscan natuurtoets uitgevoerd.

1.2 Doel

Het doel van de quickscan natuurtoets is om snel te inventariseren of door de geplande activiteiten schade kan ontstaan aan beschermde natuurgebieden en beschermde flora of fauna. Wanneer dit het geval is wordt vervolgens geadviseerd over het noodzakelijk vervolgonderzoek en eventuele procedurele vervolgstappen.

2 Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden

2.1 Gegevens plangebied

Locatie: 's-Gravendamseweg 77 (VAB-terrein)
Plaats: Voorhout
Gemeente: Teylingen
Provincie: Zuid-Holland

2.2 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied bevindt zich ten zuiden van de woonkern Noordwijkerhout en ten noorden van de woonkern Voorhout in de gemeente Teylingen (zie figuur 1 en 2). Plangebied is min of meer te verdelen in drie deelgebieden: het VAB-terrein zelf (blauw), het opslagterrein met woonhuis (groen) en de landbouwgronden (oranje): zie figuur 3 en bijlage 1. Het plangebied wordt begrenst door een spoorlijn, enkele agrarische percelen, infrastructuur en bebouwing.

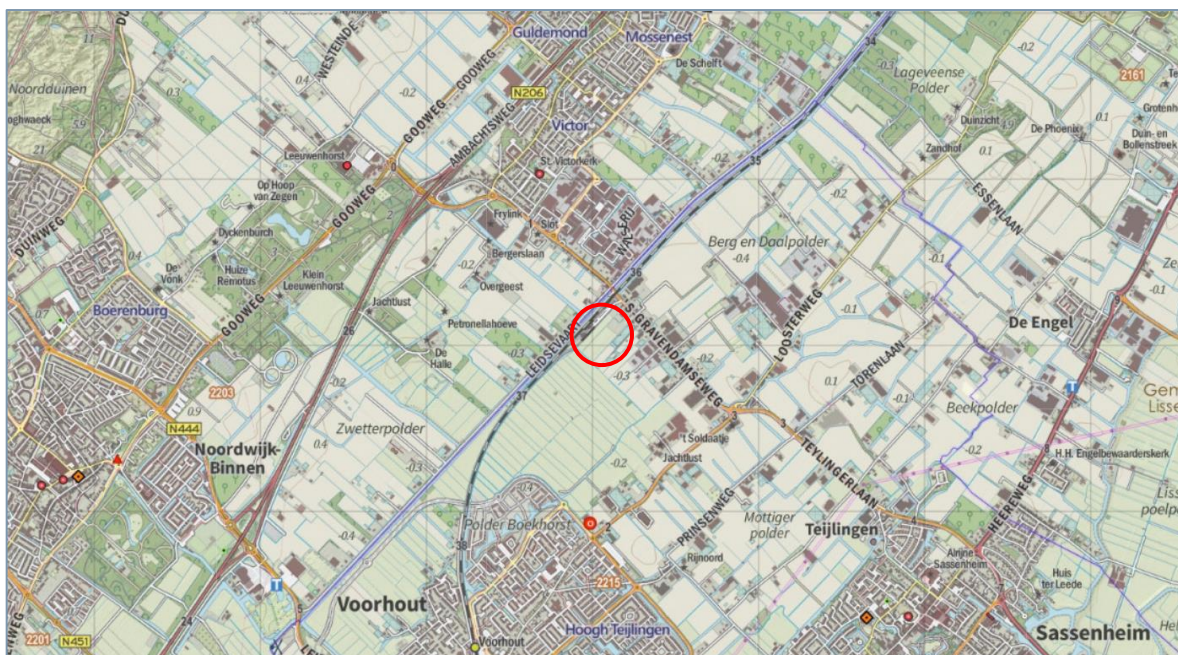
- VAB-terrein: terrein dat grotendeels bestaat uit geasfalteerd terrein met enkele perken en gebouwen. Er is tevens een ongebruikte spoorlijn over de gehele lengte aan de zuidoostzijde van het terrein. Deze spoorbaan ligt grotendeels op een spoorbed (stenen). Aan de meest westelijke punt is een iets verwilderd terrein / ruigte.
- Opslagterrein met woonhuis: terrein met woonhuis dat grotendeels onbegroeid is.
- Landbouwgronden: het westelijke perceel betreft een akker, de oostelijke percelen betreft graszoden. Aan alle zijden, met uitzondering van de noordoostelijke rand, bevinden zich sloten.

2.3 Beschrijving van het onderzoeksgebied

Om het eventuele verstorend effect van de geplande activiteiten op beschermde natuurwaarden in de directe omgeving van het plangebied (externe werking) in te kunnen schatten is een groter gebied onderzocht dan het plangebied zelf (zie figuur 2). Het onderzoeksgebied, met daarbinnen het plangebied, wordt bepaald door een spoorlijn, enkele agrarische percelen, infrastructuur en bebouwing.

2.4 Geplande werkzaamheden

De gebouwen en installaties op het VAB-terrein in Voorhout zijn verouderd en aan vervanging toe. De gemeentes hebben een projectteam aangesteld dat werkt aan een plan om het VAB-terrein toekomstbestendig en innovatief in te richten. Men is voornemens om op het VAB-terrein in Voorhout onder andere enkele gebouwen en installaties te slopen. Naar verwachting wordt medio 2023 gestart met de sloop- en bouwwerkzaamheden.

Figuur 1. Globale ligging het plangebied (rood). Bron: Provincie Zuid-Holland (2021).

Figuur 2. Luchtfoto van het plangebied (rood omkaderd) en het onderzoeksgebied (gele stippellijn). Bron: Provincie Zuid-Holland (2021).

Figuur 3. Luchtfoto van het plangebied met deelgebieden (zie paragraaf 2.1). Bron: Provincie Zuid-Holland (2021).

3 Beschermde status plangebied

3.1 Gebiedsbescherming

In Nederland bestaat het Natuurnetwerk Nederland. Dit is een netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. In paragraaf 3.2 wordt het plangebied behandeld in relatie tot de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN).

De Wet natuurbescherming gaat over gebiedsbescherming en soortenbescherming. Wat betreft de gebiedsbescherming beschermt de Wet natuurbescherming Natura 2000-gebieden. Dit is een Europees, samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden. In paragraaf 3.3 wordt het plangebied behandeld in relatie tot de bescherming van Natura 2000-gebieden. Daarnaast beschermt de Wet natuurbescherming bos van minimaal 10 are en bomenrijen van minimaal 21 bomen. In paragraaf 3.4 wordt het plangebied behandeld in relatie tot deze beschermde houtopstanden

3.2 Natuurnetwerk Nederland

3.2.1 Conclusie

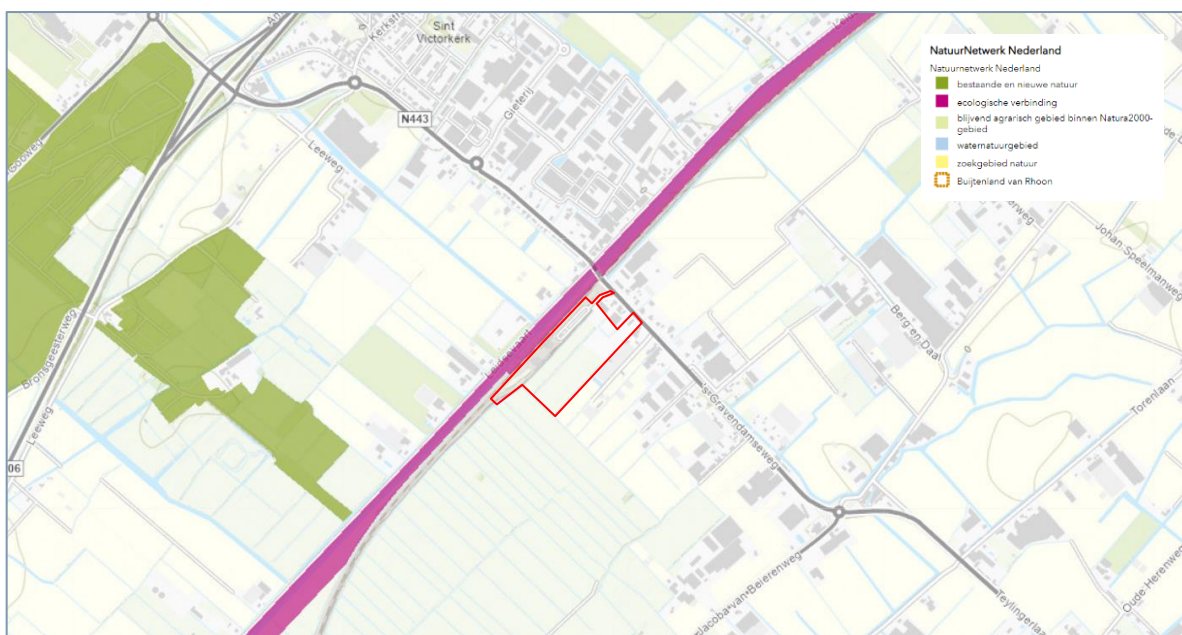
Het plangebied ligt niet in het NNN. Er vinden geen ruimtelijke ontwikkelingen plaats in het NNN. De kernkwaliteiten van het NNN worden niet aangetast. Er hoeft geen verdere toetsing uitgevoerd te worden.

3.2.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland bestaat uit alle bestaande natuur en een zoekgebied voor nog te realiseren nieuwe natuur. In het NNN geldt: in de basis hier geen nieuwe initiatieven. Er zijn enkele uitzonderingen mogelijk. Dat zijn ontwikkelingen van een groot algemeen of provinciaal belang of waarvoor - overtuigend gemotiveerd – geen alternatieven bestaan. Voor dergelijke uitzonderingen gelden specifieke spelregels die garanderen dat het NNN in stand blijft (het nee, tenzij principe). Dat betekent dat hier geen ruimte is voor nieuwe projecten die de aanwezige en potentiële natuurwaarden significant aantasten.

3.2.3 Plangebied

Het plangebied ligt niet in bestaande en/of nieuwe natuur en buiten overige, op basis van het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid aangewezen, gebieden met natuurwaarde, zoals “Belangrijke weidevogelgebieden” en ecologische verbindingzones (zie figuur 4). De noordwestrand van het plangebied grenst aan een ecologisch binding (Haarlemmer Trekvaart). Op ruime afstand van het plangebied (circa 500 meter) zijn onder andere enkele bosgebieden op de landgoederen Nieuw Leeuwenhorst en Oud Leeuwenhorst, ten noordwesten van het plangebied, aangewezen als bestaande en/of nieuwe natuur.

Figuur 4. Ligging van het plangebied (rode omkaderd) ten opzichte van het NNN, bron: Provincie Zuid-Holland 2021.

3.3 Natura 2000

3.3.1 Conclusie

Er vinden geen ruimtelijke ingrepen plaats in of nabij een Natura 2000-gebied. Door de aard en de beperkte omvang van de activiteiten en door de afstand tussen het plangebied en de Natura 2000-gebieden 'Kennemerland-Zuid' en 'Coepelduynen' worden geen significante negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen en ontwikkelingsopgaven verwacht door directe verstoringfactoren als oppervlakteverlies of versnippering. Ook significante negatieve effecten door indirecte verstoringfactoren als verontreiniging, verdroging, geluidsverstoring of lichtverstoring zijn op voorhand uit te sluiten, met uitzondering van stikstofdepositie. Een AERIUS-berekening zal uitwijzen of er significante negatieve effecten in de gebruiksfase zijn op de Natura 2000-gebieden 'Kennemerland-Zuid' en 'Coepelduynen'.

3.3.2 Natura 2000

De Europese Unie heeft een zeer gevarieerde en rijke natuur, die van grote biologische, esthetische en economische waarde is. Om deze natuur te behouden heeft de Europese Unie het initiatief genomen voor Natura 2000. Dit is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden. De Wet natuurbescherming beschermt onder andere Natura 2000-gebieden. Voor activiteiten die significante, negatieve effecten hebben op de kernkwaliteiten van een Natura 2000-gebied is een vergunning nodig.

3.3.3 Plangebied

Het plangebied ligt niet in een Natura 2000-gebied. Het plangebied ligt op ruime afstand (vanaf 3,1 km) van het Natura 2000-gebied 'Kennemerland-Zuid' (zie figuur 5). Overige Natura 2000-gebieden als 'Coepelduynen' liggen op ruimere afstand van het plangebied, vanaf ruim 4,6 kilometer.

Significante negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen en ontwikkelingsopgaven van desbetreffende Natura 2000-gebieden door directe verstoringfactoren als oppervlakteverlies of versnippering worden niet verwacht. Door de afstand tot de Natura 2000-gebieden 'Kennemerland-Zuid' en 'Coepelduynen' kunnen indirecte verstoringen als licht, geluid en trillingen op voorhand uitgesloten worden.

Stikstofdepositie

Stikstof is één van de grootste obstakels bij de realisatie van de Natura 2000-doelen. In veel Natura 2000-gebieden, waaronder ook 'Kennemerland-Zuid' en 'Coepelduynen', is de overbelasting door stikstofdepositie een groot probleem voor de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen. Het gaat daarbij om de gevolgen van stikstofdepositie afkomstig uit de landbouw, het verkeer en de industrie op voor stikstof gevoelige habitats. Een aantal van de habitattypen in de omliggende Natura 2000-gebieden 'Kennemerland-Zuid' en 'Coepelduynen' zijn gevoelig voor depositie van stikstof (bron: Natura2000.nl).

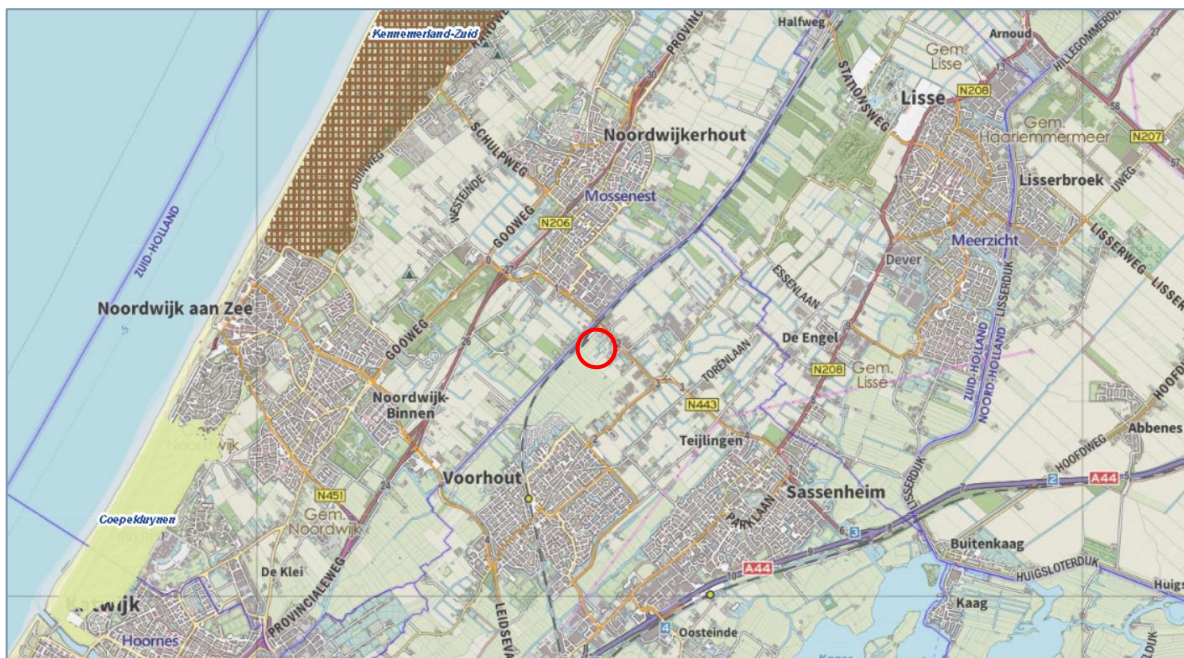
De inzet van werktuigen en de (tijdelijke) toename van verkeer door aan- en afvoer van materialen tijdens de geplande werkzaamheden kan resulteren in extra emissie van stikstof op gevoelige habitats van de Natura 2000-gebieden 'Kennemerland-Zuid' en 'Coepelduynen'. Indien significante negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen door stikstofdepositie niet op voorhand uit te sluiten zijn diende tot 1 juli 2021 voor deze werkzaamheden een AERIUS-berekening uitgevoerd te worden.

Sloopfase

Per 1 juli 2021 is de Wet Stikstofreductie en Natuurverbetering in werking getreden. De Bouwvrijstelling maakt onderdeel uit van deze wet. Deze vrijstelling geldt voor eenmalige aanlegactiviteiten en voor bouw en sloopwerk dat aan bepaalde voorwaarden voldoet. Een AERIUS-berekening is nu niet meer nodig. Bouw- en sloopactiviteiten en eenmalige aanleg vallen onder de nieuwe wet omdat ze immers vrijwel altijd eenmalig zijn. Er hoeft nu geen AERIUS-berekening uitgevoerd te worden, ook niet voor vervoersbewegingen die bij de activiteiten horen.

Gebruiksfas

Significante negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen door stikstofdepositie in de gebruiksfase zijn niet uit te sluiten. Als de werkzaamheden in de gebruiksfase hetzelfde zijn als nu het geval is dan zal er echter geen toename van stikstofdepositie zijn. Mogelijk dat er door modernisering van de gebouwen zelfs sprake is van afname van depositie. Voor de werkzaamheden wordt een AERIUS-berekening noodzakelijk geacht significante negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen door stikstofdepositie niet 100% uit te sluiten zijn.

Figuur 5. Ligging van het plangebied (rode cirkel) ten opzichte van de Natura 2000-gebieden Kennemerland-Zuid (bruin) en Coepelduynen (groen), bron: Provincie Zuid-Holland, 2021.

3.4 Houtopstanden

3.4.1 Conclusie

Een kapmelding bij de provincie Zuid-Holland voor beschermde houtopstanden is niet aan de orde.

3.4.2 Houtopstanden

De Wet natuurbescherming beschermt bos van minimaal 10 are en bomenrijen van minimaal 21 bomen gelegen buiten de bebouwde kom (de zogenaamde 'houtopstanden'). Als men voornemens is houtopstanden te kappen die onder de Wet natuurbescherming vallen dan moet een kapmelding bij de provincie Zuid-Holland worden ingediend. Er zijn enkele uitzonderingen waarbij een kapmelding niet is vereist.

3.4.3 Plangebied

Het plangebied ligt buiten de bebouwde kom (zie figuur 1). In het plangebied staan alleen enkele knotwilgen en een enkele solitaire boom. Van beschermde houtopstanden (bos van minimaal 10 are en/of bomenrijen van minimaal 20 bomen) is binnen het plangebied geen sprake. Een kapmelding bij de provincie Zuid-Holland is dan ook niet aan de orde.

4 Beschermde soorten plangebied

4.1 Methode

Het verzamelen van gegevens heeft op twee manieren plaatsgevonden: via een literatuuronderzoek en een gericht veldonderzoek.

4.1.1 Literatuuronderzoek

Ter ondersteuning van het veldonderzoek werd de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. Deze database geeft informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren in Nederland. In de NDFF zijn uitsluitend gevalideerde gegevens opgeslagen. De NDFF is de meest complete databank voor de actuele verspreiding van Nederlandse flora en fauna met meer dan 150 miljoen waarnemingen. De databank wordt dagelijks aangevuld met recente waarnemingen. De NDFF is echter niet vlakdekkend en volledig. In de NDFF is voor een zoekgebied met een straal van circa 1 km rond het plangebied gezocht naar waarnemingen van beschermde soorten, uit de afgelopen 10 jaar.

4.1.2 Veldonderzoek

Een onderzoeker van Staring Advies onderzocht het plangebied om een inschatting te maken van de beschermde soorten die aanwezig kunnen zijn en om beschermde flora en fauna waar te nemen (zie tabel 1).

Onderzoeker	Bezoekronde	Datum	Tijd	Weersomstandigheden
Ing. R. Top	1	13-10-2021	14.15 uur	Bewolkt, droog, 14 °C, wind 0-1 Bft

Tabel 1. Veldonderzoek.

4.2 Resultaten

Deze paragraaf bespreekt de resultaten van het literatuuronderzoek en het veldonderzoek.

4.2.1 Literatuuronderzoek

Flora

De NDFF maakt voor het zoekgebied geen melding van beschermde plantensoorten.

Broedvogels

De NDFF maakt voor de omgeving van het plangebied melding van enkele beschermde vogelsoorten. Een deel van de waarnemingen betreft overvliegende vogels zonder binding met het plangebied. Een deel van de vogelsoorten kan wel een territorium bezetten in de directe omgeving van het plangebied, waarbij ze ook gebruik kunnen maken van het plangebied. Van de aangetroffen soorten boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, ooievaar, sperwer en wespandief zijn de nesten jaarrond beschermd. Van de waargenomen soort wespandief zijn echter uitsluitend overvliegende exemplaren waargenomen zonder binding met de omgeving. Deze soort wordt daarom niet verder behandeld.

Zoogdieren

De NDFF maakt voor het zoekgebied melding van een aantal beschermde zoogdiersoorten. Het betreft de volgende soorten:

- Nationaal beschermde soorten: boommarter, bosmuis, bunzing, damhert, dwergmuis, egel, gewone bosspitsmuis, haas, huisspitsmuis, konijn, ree, rosse woelmuis, veldmuis en vos¹.
- Internationaal beschermde soorten (Habitatrichtlijn): gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis.

Amfibieën, reptielen en vissen

De NDFF maakt voor het zoekgebied melding van het voorkomen van de volgende beschermde amfibieënsoorten:

- Nationaal beschermde soorten: bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en meerkikker¹.
- Internationaal beschermde soorten (Habitatrichtlijn): rugstreeppad.

Ongewervelde dieren

De NDFF maakt voor het zoekgebied melding van het voorkomen van een beschermde weekdier. Het betreft de volgende slakkensoort:

- Internationaal beschermde soorten (Habitatrichtlijn): platte schijfhoren.

¹ Deze soorten zijn in de provincie Zuid-Holland, met uitzondering van de boommarter en damhert, vrijgesteld van de verboden als bedoeld in artikel 3.10, eerste lid, onderdelen a en b, bij ruimtelijke ontwikkelingen.

4.2.2 Veldonderzoek

In deze paragraaf worden per soortgroep de resultaten van het veldonderzoek besproken.

4.3 Flora

4.3.1 VAB-terrein

Dit deel van het plangebied bestaat uit geasfalteerd terrein met enkele perken, gebouwen en een ongebruikte spoorlijn. De vegetatie op het VAB-terrein wordt grotendeels gedomineerd door ruderales vegetatie en lokale aanwezigheid van verwilderde tuinplanten. Aan de meest westelijke punt is een iets verwilderd terrein/ruigte. De ruderales delen van het plangebied, rondom de te slopen gebouwen en op het spoorbed van de ongebruikte spoorlijn, bestaat uit een ruderales vegetatie van vrij algemene plantensoorten zoals bezemkruid, hondsroos, rimpelroos, zwaardherik (rucola), zeepkruid, kleverig kruid, Robertskruid, hazenpootje, gewoon biggenkruid, bijvoet, duizendblad, paardenbloem species, ridderzuring, braam species, teunisbloem species, boerenwormkruid, wilde peen, fluitenkruid, smalle weegbree, gewone berenklauw, akkerdistel, kaal knopkruid, duizendblad, grote brandnetel, gewone ossentong, gekroesde melkdistel en Canadese fijnstraal.

4.3.2 Landbouwgronden

Dit deel wordt bepaald door agrarische percelen (grasland en één akker) en enkele sloten. De vegetatie in de agrarische percelen is structuur- en soortenarm en wordt gedomineerd door algemene soorten van voedselrijke en ruderales omstandigheden zoals paarse dovenetel, vogelmuur, riet, zwarte nachtschade, moeraskers, akkerkers, grote weegbree, smalle weegbree, reukeloze kamille, witte klaver, duizendblad, gewone berenklauw, grote brandnetel, teunisbloem species, gekroesde melkdistel, witte dovenetel, klein kruid en scherpe boterbloem. De oeverzone van de aanwezige sloten is meer gevarieerd qua soortensamenstelling en structuur met onder andere moerasvergeet-me-nietje en pijptorkruid. De sloot tussen dit deelgebied en het VAB-terrein wordt gedomineerd door riet.

4.3.3 Opslagterrein met woonhuis

De vegetatie op het opslagterrein en rondom het woonhuis worden grotendeels bepaald door een ruderales vegetatie van vrij algemene plantensoorten.

Bijzondere en soortenrijke vegetaties met zeldzame en/of beschermde plantensoorten en muurflora op de te slopen gebouwen zijn niet in het plangebied aanwezig.

De NDFF (zie paragraaf 4.2.1) maakt geen melding van beschermde plantensoorten voor de omgeving van het plangebied. Beschermde plantensoorten worden hier niet verwacht omdat er geen geschikte groeiplaatsen zijn, zo blijkt uit het veldonderzoek.

4.4 Broedvogels

Een volledige broedvogelkartering heeft niet plaatsgevonden, omdat dit geen onderdeel uitmaakt van de quickscan natuurtoets. Tijdens het veldbezoek zijn in het onderzoeksgebied de volgende vogelsoorten aangetroffen: blauwe reiger, ekster, halsbandparkiet, kauw, krakeend en spreeuw.

Jaarrond beschermde nesten

De NDFF vermeldt voor de omgeving van het plangebied het voorkomen van boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, ooievaar, sperwer en wespandief, waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn (zie paragraaf 4.2.1). Van de boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, ooievaar en sperwer zijn waarnemingen bekend waarbij er sprake is van directe binding met de omgeving (ter plaatse, baltsend/zingend, broedend, etc.). Tijdens het veldbezoek zijn in de omgeving van het plangebied geen van deze jaarrond beschermde soorten waargenomen.

Boomvalk, buizerd, havik en sperwer

Tijdens het veldbezoek zijn geen jaarrond beschermde boombewonende soorten in het onderzoeksgebied, of directe hieraan grenzend, waargenomen. In het plangebied zijn geen (recent) gebruikte roofvogelnesten, (oude) ekster-, roeken- en kraaiennesten of andere gebruikssporen van deze soorten (veren, uitwerpselen, plukplaatsen, prooi-resten, braakballen, etc.) aangetroffen. Op het VAB-terrein en op het opslagterrein met woonhuis zijn enkele knotwilgen en solitaire bomen aanwezig welke potentieel geschikt kunnen zijn als nestlocatie voor boomvalk, buizerd en/of sperwer. Voor de havik, welke sterk afhankelijk is van verstoringvrije bospercelen, is een nestplaats uit te sluiten.

Gierzwaluw

Ten tijde van het veldbezoek is de gierzwaluw weggetrokken voor overwintering in Afrika, waardoor geen exemplaren zijn waargenomen. Gierzwaluwen zijn koloniebroeders die hun verblijfplaatsen doorgaans hebben in bebouwing, waar ze hun nesten bouwen onder dakpannen en in andere nauwe holtes. Bebouwing in het plangebied is aanwezig op het VAB-terrein en in de vorm van een woonhuis aan de 's-Gravendamseweg 65.

Huismus

Uit de omgeving van het plangebied zijn enkele waarnemingen van deze jaarrond beschermde, gebouw-bewonende vogelsoort bekend. Deze soort is tijdens het veldbezoek niet in het plangebied of in de directe omgeving vastgesteld. Bebouwing in het plangebied is aanwezig op het VAB-terrein en in de vorm van een woonhuis aan de 's-Gravendamseweg 65.

Grote gele kwikstaart

Uit de omgeving van het plangebied zijn enkele waarnemingen van deze jaarrond beschermde vogelsoort bekend. Tijdens het veldbezoek is de soort niet waargenomen. Beken en andere waterlopen zijn het belangrijkste habitat voor de grote gele kwikstaart, waarbij als broedlocatie vrijwel altijd een sluis, watermolen, stuw of ander bouwwerk nabij

het water wordt uitgekozen. In het plangebied ontbreekt het aan geschikte broedlocaties voor de grote gele kwikstaart. Incidenteel kan in het plangebied rustend exemplaar worden waargenomen, maar van een essentieel leefgebied is geen sprake.

Ooievaar

Tijdens het veldbezoek zijn geen ooievaars aangetroffen in het plangebied en de directe omgeving. Het plangebied is niet geschikt als nestlocatie voor deze soort. Sporadisch kan een overvliegend of rustend exemplaar in de omgeving van het plangebied worden waargenomen. Van een essentieel leefgebied is geen sprake.

4.4.1 VAB-terrein

De bedrijfspanden/loodsen en de installaties zijn geschikt als nestlocatie voor bijvoorbeeld holenduif, kauw, stadsduif en zwarte roodstaart. De ruderaal en onbegroeide delen zijn geschikt als nestlocaties voor enkele bodembroeders als kleine plevier, scholekster en witte kwikstaart. Verder is een enkele aanwezige knotwilg en solitaire boom geschikt als nestlocatie voor bijvoorbeeld ekster, houtduif, merel en vink.

Boomvalk, buizerd, havik en sperwer

Nesten van deze jaarrond beschermde vogelsoorten worden niet verwacht doordat de aanwezige bomen (knotwilgen en een enkele solitaire boom) onvoldoende rust en dekking bieden. Incidenteel kan een foeragerend of overvliegend exemplaar op het VAB-terrein worden waargenomen, maar het deelgebied is niet van belang voor de functionaliteit van het leefgebied van deze soorten.

Gierzwaluw

Tijdens het veldbezoek zijn geen geschikte nestplaatsen voor de gierzwaluw aan de gevels of de dakconstructie van de te slopen bedrijfspanden en installaties aangetroffen. Aanwezigheid van een vaste rust- en verblijfplaats (nestplaats) van de gierzwaluw kan hier worden uitgesloten.

Huismus

Door het ontbreken van geschikte ruimtes onder het dak en overige nissen in de gevels zijn de te slopen bedrijfspanden en installaties ongeschikt als verblijfplaats voor de huismus. Aanwezigheid van een vaste rust- en verblijfplaats (nestplaats) van de huismus kan hier worden uitgesloten. Incidenteel gebruik van het VAB-terrein door een rustende of foeragerende huismus is niet uit te sluiten. Door de aanwezigheid van voldoende (alternatief) leefgebied rondom het VAB-terrein zijn er hier geen (essentiële) onderdelen van de functionele leefomgeving te verwachten.

4.4.2 Landbouwgronden

De agrarische percelen zijn marginaal geschikt voor een enkele bodembroeder als kievit en scholekster. De sloten en de oeverzone van de sloten zijn geschikt als nestlocatie voor waterhoen, meerkoet en wilde eend.

Boomvalk, buizerd, havik en sperwer

Nesten van deze jaarrond beschermde vogelsoorten worden niet verwacht doordat bomen en overige opgaande begroeiing ontbreekt. Incidenteel kan hier een foeragerend of overvliegend exemplaar worden waargenomen, maar de landbouwgronden zijn niet van belang voor de functionaliteit van het leefgebied van deze soorten.

Gierzwaluw en huismus

Door het ontbreken van bebouwing zijn vaste rust- en verblijfplaatsen (nestplaats) van beide gebouwbewonende soorten uit te sluiten. Incidenteel gebruik van de landbouwgronden door een foeragerende huismus is niet uit te sluiten. Door de aanwezigheid van voldoende (alternatief) leefgebied rondom landbouwgronden zijn er hier geen (essentiële) onderdelen van de functionele leefomgeving te verwachten.

4.4.3 Opslagterrein met woonhuis

Het woonhuis is geschikt als nestlocatie voor bijvoorbeeld huismus, gierzwaluw, kauw, stadsduif en spreeuw. De ruderales en onbegroeide delen zijn geschikt als nestlocaties voor enkele bodembroeders als kleine plevier, scholekster en witte kwikstaart. Verder is een enkele aanwezige knotwilg, solitaire boom en de tuinbeplanting rondom het woonhuis geschikt als nestlocatie voor bijvoorbeeld ekster, heggenmus, houtduif, merel, tjiftjaf, vink en winterkoning.

Boomvalk, buizerd, havik en sperwer

Nesten van deze jaarrond beschermde vogelsoorten worden niet verwacht doordat de aanwezige bomen (knotwilgen en een enkele solitaire boom) en tuinbeplanting onvoldoende rust en dekking bieden. Incidenteel kan een foeragerend of overvliegend exemplaar op het opslagterrein worden waargenomen, maar het deelgebied is niet van belang voor de functionaliteit van het leefgebied van deze soorten.

Gierzwaluw

Het woonhuis is mogelijk geschikt als verblijfplaats voor de gierzwaluw. Hier zijn voldoende invliegopeningen aanwezig. Het woonhuis is gelegen in het buitengebied van de woonkernen Voorhout en Noordwijkerhout, welke niet past in het typerende broedhabitat van de gierzwaluw (stedelijk gebied). Aanwezigheid van de gierzwaluw kan hier echter niet worden uitgesloten.

Huisumus

Het woonhuis is geschikt als verblijfplaats voor de huismus. Hier zijn voldoende invliegopeningen, nissen en ruimtes onder het dak aanwezig. Daarnaast zijn lokaal ook in het plangebied (essentiële) onderdelen van de functionele leefomgeving als tuinbeplanting (rust- en schuilmogelijkheden), zandbaden en grazige en ruderales vegetatie (foerageerplekken) aanwezig. Er is hier mogelijk sprake van essentieel leefgebied en vaste rust- en verblijfplaatsen van de huismus.

4.5 Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn sporen van algemene soorten muizen (holletjes) aangetroffen in het plangebied. Mogelijk gebruiken bunzing, egel, haas, konijn en een enkele (algemene) muizensoort als bosmuis en rosse woelmuis het plangebied als leef- en foerageergebied. Voor deze soorten geldt in de provincie Zuid-Holland vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. De NDFF maakt ook melding van de niet vrijgestelde beschermde boomarter en damhert voor de omgeving van het plangebied (zie paragraaf 4.2.1).

Boomarter

Overdag gebruiken boomarters verschillende type slaappleatsen: boomholtes, roefvogelnesten, heksenbezems, (brede) takken en holen onder de grond van vos, das of konijn. De boomholtes die gebruikt worden zijn uitgehakt door de zwarte of groene specht of door inrotting ontstaan. Soms zitten boomarters ook in huizen of schuren in of in de directe omgeving van bos. Tijdens het veldbezoek zijn geen boomarters en/of sporen, zoals uitwerpselen of prooiresten, aangetroffen die duiden op het gebruik van het plangebied als vaste rust- of verblijfplaats. De in het plangebied aanwezige bomen herbergen geen geschikte holten, welke als verblijfplaats gebruikt kunnen worden. Op basis van de inspectie zijn ook in de randzone van het plangebied geen geschikte bomen als oude, forse beuken en eiken met (oude zwarte spechten-)holen aangetroffen. Gelet op het ontbreken van sporen en de afwezigheid van bomen met holten kan worden gesteld dat het plangebied, en de direct aangrenzende delen, niet in gebruik zijn door de boomarter. Incidenteel kan wel een rondzwervend exemplaar het plangebied doorkruisen. Van een essentieel leefgebied is echter geen sprake.

Damhert

Er zijn enkele waarnemingen van deze beschermde soort uit de ruime omgeving van het plangebied bekend (bron: NDFF). Tijdens het veldbezoek zijn geen exemplaren en sporen van het damhert in het plangebied aangetroffen. Door de afstand van het plangebied tot de grote duin- en boscomplexen (Amsterdamse Waterleidingduinen), waar populaties damherten aanwezig zijn, en door de ligging nabij de bebouwde kom van Noordwijkerhout is het gebruik van het plangebied door bijvoorbeeld een rondzwervend exemplaar van het damhert uit te sluiten.

Overige beschermde grondgebonden zoogdiersoorten worden niet verwacht door het ontbreken van geschikt leefgebied. Tijdens het veldbezoek zijn ook geen vaste verblijfplaatsen van beschermde grondgebonden zoogdiersoorten aangetroffen. Het bronnenonderzoek bevestigt daarnaast de afwezigheid van overige beschermde grondgebonden zoogdieren voor de wijde omgeving van het plangebied.

4.6 Vleermuizen

De NDFF maakt melding van de gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis voor de omgeving van het plangebied (zie paragraaf 4.2.1).

4.6.1 VAB-terrein

Verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen

De grote loodsen zijn grotendeels opgetrokken uit stalen wanden, maar aan de onderzijde zijn stenen muren. Waar de stenen muren overgaan naar staal zijn diverse kieren aangetroffen die mogelijk toegang bieden tot geschikte ruimten voor vleermuizen. Deze gebouwen zijn voornamelijk geschikt als verblijfplaats voor een weinig kritische soort als gewone dwergvleermuis.

Verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen

In het plangebied bevinden zich geen bomen met geschikte holten die kunnen fungeren als verblijfplaats voor boombewonende vleermuissoorten, zoals rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis. Een verblijfplaats van een boombewonende soort is hier uit te sluiten.

Vliegroutes en foerageergebied(en)

Het plangebied is door zijn openheid (verharding en ruderaal terrein) beperkt geschikt als foerageergebied. Door het ontbreken van opgaande groenstructuren in de vorm van brede houtsingels, laanbomen en bosschages is er geen sprake van potentieel essentieel foerageergebied of eventueel een vliegroute voor vleermuizen. De geplande ontwikkeling heeft geen significant negatief effect op (essentiële) foerageergebieden en vliegroutes.

4.6.2 Landbouwgronden

Verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen

Door de afwezigheid van gebouwen zijn hier vaste verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen uit te sluiten.

Verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen

In het plangebied bevinden zich geen bomen met geschikte holten die kunnen fungeren als verblijfplaats voor boombewonende vleermuissoorten, zoals rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis. Een verblijfplaats van een boombewonende soort is hier uit te sluiten.

Vliegroutes en foerageergebied(en)

Het plangebied is door zijn openheid (agrarisch gebruik) beperkt geschikt als foerageergebied. Door het ontbreken van opgaande groenstructuren in de vorm van brede houtsingels, laanbomen en bosschages is er geen sprake van potentieel essentieel foerageergebied of eventueel een vliegroute voor vleermuizen. De geplande ontwikkeling heeft geen significant negatief effect op (essentiële) foerageergebieden en vliegroutes.

4.6.3 Opslagterrein met woonhuis

Verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen

In het te slopen woonhuis zijn ruimtes in enkele kieren bij de aanwezige dakranden en dak en op enkele plaatsen achter loodflappen en goten geschikt voor gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en eventueel laatvlieger.

Verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen

In het plangebied bevinden zich geen bomen met geschikte holten die kunnen fungeren als verblijfplaats voor boombewonende vleermuissoorten, zoals rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis. Een verblijfplaats van een boombewonende soort is hier uit te sluiten.

Vliegroutes en foerageergebied(en)

Het plangebied is door zijn openheid (verharding en ruderaal terrein) beperkt geschikt als foerageergebied. Door het ontbreken van opgaande groenstructuren in de vorm van brede houtsingels, laanbomen en bosschages is er geen sprake van potentieel essentieel foerageergebied of eventueel een vliegroute voor vleermuizen. De geplande ontwikkeling heeft geen significant negatief effect op (essentiële) foerageergebieden en vliegroutes.

4.7 Amfibieën

Beschermd amfibieën zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen. De NDFF meldt de beschermde bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker en rugstreeppad. Voor deze soorten, met uitzondering van de rugstreeppad, geldt in Zuid-Holland vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. De NDFF vermeldt voor de omgeving van het plangebied het voorkomen van de internationaal beschermde rugstreeppad.

Rugstreeppad

De internationaal beschermde rugstreeppad is voor zijn voortplanting afhankelijk van ondiepe wateren, die vrij snel opwarmen. Vaak wordt gebruik gemaakt van tijdelijke poeltjes en plassen, maar ook slootjes en vennen kunnen geschikt zijn. Rugstreeppadden zijn pioniers. Op opgespoten land verschijnt de rugstreeppad vaak al snel. De soort is een bewoner van zandachtige streken (bijvoorbeeld rivier- en zeeduinen en stuifzandheuvelds) en ruderaal gebieden zoals bouw-, industrie- en opgespoten terreinen en vuilstortplaatsen.

4.7.1 VAB-terrein

Rugstreeppad

Het VAB-terrein is, door de aanwezigheid van ruderaal terrein in de vorm van kale zandbodems en een spoorbed (stenen) van een ongebruikte spoorlijn, potentieel geschikt als habitat voor de rugstreeppad. Voortplantingswateren in de vorm van ondiepe, snel opwarmende, wateren waren tijdens het veldbezoek niet in het plangebied voorhanden. Echter door aanwezigheid van diverse (aangrenzende) sloten is voortplanting van de rugstreeppad hier niet uit te sluiten. Daarnaast is het niet uit te sluiten dat na perioden van

langdurige regenval ook lokaal ondiepe, tijdelijke wateren ontstaan. Deze kunnen dan ook als voortplantingswater gebruikt worden.

Algemene amfibieën

Op het VAB-terrein ontbreken wateren in de vorm van sloten, poelen en vijvers. Voortplanting van de in de NDFF vermelde vrijgestelde bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en meerkikker is hier dan ook uit te sluiten. Incidenteel gebruik van het VAB-terrein door een rondzwervend of rustend exemplaar is mogelijk.

4.7.2 Landbouwgronden

Rugstreeppad

De landbouwgronden zijn, door de afwezigheid van ruderaal terrein in de vorm van kale zandbodems, niet geschikt als landhabitat voor de rugstreeppad. Voortplantingswateren in de vorm van ondiepe, snel opwarmende, wateren waren tijdens het veldbezoek ook niet in het plangebied voorhanden. Echter door aanwezigheid van diverse sloten is voortplanting van de rugstreeppad hier niet uit te sluiten. Daarnaast is het niet uit te sluiten dat na perioden van langdurige regenval op het aangrenzende VAB-terrein en op het opslagterrein lokaal ondiepe, tijdelijke wateren ontstaan. Deze kunnen dan ook als voortplantingswater gebruikt worden.

Algemene amfibieën

Door aanwezigheid van geschikt leefgebied in de vorm van voortplantingswateren (watervoerende sloten) en landhabitat (oeverzones met riet en oeverplanten) is lokaal de aanwezigheid van enkele algemene amfibieënsoorten als bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en meerkikker niet uit te sluiten.

4.7.3 Opslagterrein met woonhuis

Rugstreeppad

Het opslagterrein is, door de aanwezigheid van ruderaal terrein in de vorm van kale zandbodems, potentieel geschikt als habitat voor de rugstreeppad. Voortplantingswateren in de vorm van ondiepe, snel opwarmende, wateren waren tijdens het veldbezoek niet in het plangebied voorhanden. Echter door aanwezigheid van diverse (aangrenzende) sloten is voortplanting van de rugstreeppad hier niet uit te sluiten. Daarnaast is het niet uit te sluiten dat na perioden van langdurige regenval ook lokaal ondiepe, tijdelijke wateren ontstaan. Deze kunnen dan ook als voortplantingswater gebruikt worden.

Algemene amfibieën

Op het opslagterrein ontbreken wateren in de vorm van sloten, poelen en vijvers. Voortplanting van de in de NDFF vermelde vrijgestelde bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en meerkikker is hier dan ook uit te sluiten. Incidenteel gebruik van het opslagterrein door een rondzwervend of rustend exemplaar is mogelijk.

4.8 Reptielen

Tijdens het veldbezoek zijn geen reptielen aangetroffen, maar de meeste soorten zijn echter op het moment van onderzoek (eind oktober) ook grotendeels niet meer actief. De NDFF maakt geen melding van reptielen voor de omgeving van het plangebied (bron: NDFF). Door het ontbreken van geschikt habitat is de aanwezigheid van reptielen hier uit te sluiten.

4.9 Vissen

In de sloten langs de landbouwgronden worden uitsluitend algemene, niet beschermde vissoorten als baars, blankvoorn, brasem, ruisvoorn en snoek verwacht. De aanwezigheid van een strikt beschermde vissoort als de grote modderkruiper of houting is hier uit te sluiten. De NDFF maakt ook geen melding van beschermde vissoorten als de grote modderkruiper of houting voor de omgeving van het plangebied (bron: NDFF).

4.10 Ongewervelde dieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde ongewervelde dieren aangetroffen, maar de meeste soorten zijn echter op het moment van onderzoek (half oktober) ook grotendeels niet meer actief. De NDFF vermeldt het voorkomen van de internationaal beschermde platte schijfhoren voor de omgeving van het plangebied (zie paragraaf 4.2.1).

Platte schijfhoren

In de omgeving van het plangebied is een enkele waarneming van deze beschermde weekdiersoort bekend (bron: NDFF). De platte schijfhoren wordt voornamelijk aangetroffen in stilstaande of zeer zwak stromende, zoete wateren. Milieufactoren als diepte, breedte en isolatie van het water lijken op het voorkomen weinig of geen invloed te hebben. De soort komt vooral voor in laagveengebieden, zowel in plassengebieden als in sloten, met name in wateren met een veenbodem. In intensief beheerde veenweidegebieden, waar sloten intensief worden geschoond, komt de platte schijfhoren indien aanwezig, voor in wateren met een gevarieerde vegetatie. In de iets voedselarmere sloten wordt de soort vaak met brede waterpest en gewoon kranswier aangetroffen. Sloten die het rijkst zijn qua onderwatervegetatie, bieden ook de beste leefomstandigheden voor de platte schijfhoren.

4.10.1 VAB-terrein

Op het VAB-terrein ontbreken wateren in de vorm van in stilstaande of zeer zwak stromende, zoete wateren. Aanwezigheid van de platte schijfhoren is hier dan ook uit te sluiten.

4.10.2 Landbouwgronden

Op basis van de ecologie van de platte schijfhoren en de aanwezigheid van geschikt biotoop in de vorm van diverse waterhoudende sloten is de aanwezigheid van deze soort hier niet uit te sluiten.

4.10.3 Opslagterrein met woonhuis

Op het opslagterrein ontbreken wateren in de vorm van in stilstaande of zeer zwak stromende, zoete wateren. Aanwezigheid van de platte schijfhoren is hier dan ook uit te sluiten.

5 Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming volgt in hoofdlijnen de bepalingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn op. De belangrijkste beschermde natuurwaarden in de Wet Natuurbescherming zijn:

- Beschermde natuurgebieden (Natura 2000-gebieden).
- Aangepaste soortenlijst beschermde planten en dieren.
- Expliciete vermelding intrinsieke waarde van natuur (art. 1.10).
- Algemene zorgplicht voor natuurgebieden en in het wild levende dieren, planten en hun leefomgeving (art. 1.11).
- Actieve soortenbescherming (art. 1.12): verplichting voor provincies.

Alle natuurlijk in het wild levende vogels, meeste inheemse zoogdieren, alle inheemse amfibieën en reptielen, en een aantal vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten zijn beschermd (zie bijlage 3).

In hoofdstuk 4 is vastgesteld of beschermde soorten flora en fauna aanwezig zijn of verwacht worden op de locatie en is bepaald of ze mogelijk nadelige effecten kunnen ondervinden van de geplande werkzaamheden. In dit hoofdstuk worden deze effecten getoetst aan de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming (zie bijlage 2). Wanneer de Wet natuurbescherming (mogelijk) wordt overtreden wordt geadviseerd over het uitvoeren van aanvullend onderzoek en/of het aanvragen van een ontheffing.

5.1 Flora

Beschermde plantensoorten zijn niet aangetroffen en worden ook niet verwacht doordat er geen geschikte groeiplaatsen zijn, zo blijkt uit het veldonderzoek. Uit de NDFF zijn geen waarnemingen van beschermde plantensoorten bekend geworden uit het plangebied. Aanvullend onderzoek naar het voorkomen van beschermde plantensoorten en/of het aanvragen van een ontheffing is dan ook niet noodzakelijk.

5.2 Broedvogels

Alle vogelsoorten zijn beschermd krachtens de Wet natuurbescherming (Vogelrichtlijn). Ontheffing voor deze diergroep is niet mogelijk. Dit betekent dat het opzettelijk verstoren, verontrusten, doden en anderszins nadelig beïnvloeden van deze soortgroep niet is toegestaan. Werkzaamheden moeten bij voorkeur buiten het broedseizoen worden uitgevoerd of ruim voor aanvang van het broedseizoen gestart worden, waarbij voorkomen wordt dat broedvogels zich vestigen in het plangebied. Werkzaamheden mogen in het broedseizoen plaatsvinden, zo lang er maar geen broedvogels, verstoord worden.

5.2.1 VAB-terrein

Op het VAB-terrein bevinden zich geen nestlocaties van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten, zoals de uit de omgeving bekende boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, ooievaar en sperwer. Het plangebied is eveneens geen functioneel leefgebied voor deze of andere jaarrond beschermde vogelsoorten. Het uitvoeren van aanvullend onderzoek of het aanvragen van ontheffing is voor deze soorten niet noodzakelijk.

5.2.2 Landbouwgronden

Op de landbouwgronden bevinden zich geen nestlocaties van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten, zoals de uit de omgeving bekende boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, ooievaar en sperwer. Het plangebied is eveneens geen functioneel leefgebied voor deze of andere jaarrond beschermde vogelsoorten. Het uitvoeren van aanvullend onderzoek of het aanvragen van ontheffing is voor deze soorten niet noodzakelijk.

5.2.2 Opslagterrein met woonhuis

Gierzwaluw en huismus

In het te slopen woonhuis bevinden zich mogelijk geschikte nestlocaties voor deze gebouwbewonende soorten, waarvan de nestlocaties jaarrond beschermd zijn. Om vast te stellen of deze soort daadwerkelijk broedt in het gebouw en of een vergunningsaanvraag nodig is, is het uitvoeren van aanvullend onderzoek noodzakelijk.

Om uit te sluiten, dan wel aan te tonen dat de gierzwaluw een jaarrond beschermde verblijfplaats heeft in het plangebied, moeten minimaal 3 veldbezoeken uitgevoerd worden in de periode van 1 juni tot en met 15 juli, tussen 2 uur voor zonsondergang tot zonsondergang (bron: Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming, Netwerk Groene Bureaus en Kennisdocument Gierzwaluw, BIJ12).

Conform de richtlijnen uit de Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming (versie juli 2017), van het Netwerk Groene Bureaus, en het Kennisdocument Huismus van BIJ12 (versie 1.0, juli 2017) dienen voor de huismus 2 ochtendronden in de periode 1 april tot en met 20 juni uitgevoerd te worden.

Overige vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn

Op het opslagterrein en bij het woonhuis bevinden zich geen nestlocaties van overige vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten, zoals de uit de omgeving bekende boomvalk, buizerd, grote gele kwikstaart, havik, ooievaar en sperwer. Het plangebied is eveneens geen functioneel leefgebied voor deze of andere jaarrond beschermde vogelsoorten. Het uitvoeren van aanvullend onderzoek of het aanvragen van ontheffing is voor deze soorten niet noodzakelijk.

5.3 Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn sporen van algemene soorten muizen (holletjes) in het plangebied aangetroffen. Het plangebied is geschikt als leef- en foerageergebied voor bunzing, egel, haas, konijn en een enkele (algemene) muizensoort als bosmuis en rosse woelmuis. Voor deze soorten geldt in de provincie Zuid-Holland vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. De NDFF maakt ook melding van de beschermde boomarter en damhert voor de omgeving van het plangebied (zie paragraaf 4.2.1). Deze soorten worden hier niet verwacht door het ontbreken van geschikt leefgebied. Aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet nodig voor deze soortgroep. Wel geldt voor de te verwachten algemene, en vrijgestelde, grondgebonden zoogdiersoorten als bosmuis, bunzing, egel, haas, konijn en rosse woelmuis de algemene zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aan aanwezige soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen. De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er een ontheffing of vrijstelling is verleend.

5.4 Vleermuizen

Om te bepalen of aanvullend onderzoek naar vleermuizen noodzakelijk is, worden de resultaten van de quickscan getoetst aan de checklist van Het Protocol voor vleermuisinventarisaties van de Gegevensautoriteit Natuur en de Zoogdiervereniging VZZ. Hieronder zijn de relevante passages uit de checklist weergegeven:

1. Zijn er gebouwen die gesloopt of gerenoveerd worden?

Ja → Gebouwen en installaties op het VAB-terrein en het woonhuis aan de 's-Gravendamseweg 65.

2. Bieden de gebouwen en installaties op het VAB-terrein en het woonhuis aan de 's-Gravendamseweg 65 gebouw mogelijk vaste verblijfplaatsen voor vleermuizen (denk aan de spouwmuur, dakpannen, kelders, luiken aan de muur, gevelbekleding, zolders, daklagen, kruipruimtes etc.)?

Ja → Nader onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen in gebouwen is noodzakelijk.

3. Zijn er bomen met potentieel geschikte holten die gekapt of gesnoeid worden?

Nee → Nader onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen in bomen is niet noodzakelijk.

4. Maken de struiken, gewassen, boom (bomen) deel uit van een mogelijke route/verbinding of een essentieel foerageergebied?

Nee → Nader onderzoek naar vliegroutes en foerageergebieden van overige vleermuissoorten is niet noodzakelijk.

5.4.1 VAB-terrein

Nader onderzoek naar gebouwbewonende vleermuizen is noodzakelijk, aangezien er door de geplande werkzaamheden mogelijk verblijfplaatsen verloren gaan. Het vleermuisprotocol adviseert om bij het vermoeden op kraam-, zomer-, en paarverblijfplaatsen van de te verwachten soorten (gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger) gericht vleermuisonderzoek uit te voeren middels 5 veldbezoeken. Het gaat hierbij om 3 veldbezoeken in de periode 15 mei – 15 augustus, waarvan 2 avondbezoeken in de kraamperiode (15 mei - 15 juli) en ten minste 1 ochtendbezoek, en 2 avondbezoeken in de periode 15 augustus – 1 oktober, waarbij minimaal één veldbezoek rond middernacht (ruige dwergvleermuis). Aanwezigheid van een massawinterverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis is uit te sluiten.

5.4.2 Landbouwgronden

Door het ontbreken van gebouwen en opgaande begroeiing zijn vaste verblijfplaatsen, essentieel foerageergebied en vliegroutes van vleermuizen uit te sluiten.

5.4.3 Opslagterrein met woonhuis

Nader onderzoek naar gebouwbewonende vleermuizen is noodzakelijk, aangezien er door de geplande werkzaamheden mogelijk verblijfplaatsen verloren gaan. Het vleermuisprotocol adviseert om bij het vermoeden op kraam-, zomer-, en paarverblijfplaatsen van de te verwachten soorten (gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger) gericht vleermuisonderzoek uit te voeren middels 5 veldbezoeken. Het gaat hierbij om 3 veldbezoeken in de periode 15 mei – 15 augustus, waarvan 2 avondbezoeken in de kraamperiode (15 mei - 15 juli) en ten minste 1 ochtendbezoek, en 2 avondbezoeken in de periode 15 augustus – 1 oktober, waarbij minimaal één veldbezoek rond middernacht (ruige dwergvleermuis). Aanwezigheid van een massawinterverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis is uit te sluiten.

5.5 Amfibieën

Het voorkomen van de internationaal beschermde rugstreeppad is op het VAB-terrein, op het opslagterrein en mogelijk ook op de landbouwgronden niet op voorhand uit te sluiten. Aanvullend onderzoek is noodzakelijk op te bepalen of deze soort voorkomt in het plangebied of binnen de invloedssfeer van de geplande ruimtelijke ingrepen.

Rugstreeppad

Om vast te stellen of de soort aanwezig is dient conform het Soortinventarisatieprotocol van het Netwerk Groene Bureaus, 3 maal in de periode 15 april – 1 juni en 15 juni – 1 augustus, met minimaal één bezoek in de periode 15 april – 1 juni, naar kooractiviteit geluisterd.

Overige amfibieënsoorten

Gezien het ontbreken van geschikt leefgebied zijn overige beschermde amfibieën, met uitzondering van enkele algemene soorten als bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en meerkikker, niet te verwachten in het plangebied. Voor deze soorten geldt in de provincie Zuid-Holland automatisch de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ingrepen. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor deze soorten.

Ook voor deze amfibieënsoorten geldt de algemene zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aan aanwezige soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap en de voortplantingstijd. De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er een ontheffing of vrijstelling is verleend.

5.6 Ongewervelde dieren

5.6.1 VAB-terrein

Het voorkomen van de internationaal beschermde platte schijfhoren is hier op voorhand uit te sluiten. Aanvullend onderzoek is niet noodzakelijk op te bepalen of deze soort voorkomt in het plangebied of binnen de invloedssfeer van de geplande ruimtelijke ingrepen.

5.6.2 Landbouwgronden

Het voorkomen van de internationaal beschermde platte schijfhoren is niet op voorhand uit te sluiten. Aanvullend onderzoek is noodzakelijk op te bepalen of deze soort voorkomt in het plangebied of binnen de invloedssfeer van de geplande ruimtelijke ingrepen.

Platte schijfhoren

Binnen het plangebied worden de sloten éénmalig onderzocht op de aanwezigheid van platte schijfhoren. Conform de “Handleiding Slakken van de Habitatrichtlijn waarnemen” van Stichting ANEMOON dient met behulp van een schepnet de ondergedoken plantengroei uit het water geschept te worden. Deze waterplanten werden vervolgens geïnspecteerd op de aanwezigheid van platte schijfhoren. Onderzoek naar platte schijfhoren kan jaarrond worden uitgevoerd, maar de beste periode is de zomer en het najaar.

5.6.3 Opslagterrein met woonhuis

Het voorkomen van de internationaal beschermde platte schijfhoren is hier op voorhand uit te sluiten. Aanvullend onderzoek is niet noodzakelijk op te bepalen of deze soort voorkomt in het plangebied of binnen de invloedssfeer van de geplande ruimtelijke ingrepen.

5.7 Overige soortgroepen

Gezien het ontbreken van geschikt leefgebied zijn beschermde reptielen en vissen niet te verwachten in het plangebied. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor deze soort(groep)en.

6 Conclusie

Aan de hand van de resultaten van de quickscan natuurtoets in het onderzoeksgebied kan de volgende conclusie worden getrokken:

Beschermde natuurgebieden

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het plangebied ligt niet in het NNN. De kernkwaliteiten en ontwikkeldoelen worden niet aangetast door de geplande activiteiten. Er hoeft geen verdere toetsing uitgevoerd te worden.

Natura 2000

Er vinden geen ruimtelijke ingrepen plaats in of nabij een Natura 2000-gebied. Door de aard van de werkzaamheden en de door de afstand tussen het plangebied en de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden 'Kennemerland-Zuid' en 'Coepelduynen' worden geen significante negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen en ontwikkelingsopgaven door directe verstoringsfactoren verwacht. Ook significante negatieve effecten door indirecte verstoringsfactoren als geluid, licht, e.d. zijn op voorhand uit te sluiten. Indien significante negatieve effecten door stikstofdepositie op gevoelige habitats van Natura 2000-gebieden 'Kennemerland-Zuid' en 'Coepelduynen' in gebruiksfase niet op voorhand uit te sluiten zijn is een AERIUS-berekening noodzakelijk. Als de werkzaamheden in de gebruiksfase hetzelfde zijn als nu het geval of door modernisering van de gebouwen er zelfs sprake is van afname van depositie is een AERIUS-berekening niet noodzakelijk.

Houtopstanden

Een kapmelding bij de provincie Zuid-Holland voor beschermde houtopstanden is niet aan de orde.

Beschermde flora en fauna

VAB-terrein

Aanvullend onderzoek is noodzakelijk voor de volgende soort(groep)en:

- Vleermuizen (vaste rust- en verblijfplaatsen gebouwbewonende soorten)
- Rugstreepad

Landbouwgronden

Aanvullend onderzoek is noodzakelijk voor de volgende soort(groep)en:

- Rugstreepad
- Platte schijfhoren

Opslagterrein met woonhuis

Aanvullend onderzoek is noodzakelijk voor de volgende soort(groep)en:

- Gierzwaluw
- Huismus
- Vleermuizen (vaste rust- en verblijfplaatsen gebouwbewonende soorten)
- Rugstreeppad

Broedvogels algemeen

Er moet verder rekening worden gehouden met broedvogels. Activiteiten moeten bij voorkeur buiten het broedseizoen worden uitgevoerd of ruim voor aanvang van het broedseizoen gestart worden, waarbij voorkomen wordt dat broedvogels zich vestigen op de planlocaties. Werkzaamheden mogen in het broedseizoen plaatsvinden, zo lang er maar geen broedvogels verstoord worden.

Algemene zorgplicht

Voor de te verwachten algemene (en vrijgestelde) soorten amfibieën en grondgebonden zoogdieren geldt dat de werkzaamheden mogelijk verstorend kunnen werken. Als gevolg van de werkzaamheden kunnen dieren verwond of gedood worden en verblijfplaatsen kunnen worden beschadigd. Voor de te verwachten soorten geldt, op grond van het provinciale soortenbeleid, bij ruimtelijke ontwikkelingen echter een vrijstelling, waardoor geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Het is echter in het kader van de zorgplicht wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen.

Het doden of verwonden kan plaatsvinden indien schuil- of voortplantingslocaties worden beschadigd. Dit kan voorkomen worden door het verwijderen van stenenstapels, takkenhopen, bladeren en andere materialen die door langdurige opslag of aanwezigheid schuilplaatsen bieden. Het verwijderen van de materialen dient buiten de gevoelige periode van voortplanting of winterrust plaats te vinden. Aanwezige dieren moeten de gelegenheid krijgen om veilig weg te komen. Indien werkzaamheden in sloten plaatsvinden, kunnen zonder maatregelen amfibieën worden gedood. Werkzaamheden aan de oeverzone en de sloten dienen dan ook buiten de voortplantingsperiode van de te verwachten amfibieën (maart-juli) uitgevoerd te worden.

Bijlagen

- 1 **Impressie plangebied**
- 2 **Wettelijk kader**
- 3 **Beschermde plant- en diersoorten**

Bijlage 1 Impressie plangebied

Bijlage 2 Wettelijk kader Wet natuurbescherming

Per 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming van kracht. Deze wet vervangt drie wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en faunawet. De Wet natuurbescherming volgt in hoofdlijnen de bepalingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn op. De belangrijkste beschermde natuurwaarden in de Wet Natuurbescherming zijn:

- Beschermde natuurgebieden (Natura 2000-gebieden);
- Aangepaste soortenlijst beschermde planten en dieren;
- Expliciete vermelding intrinsieke waarde van natuur (art. 1.10);
- Algemene zorgplicht voor natuurgebieden en in het wild levende dieren, planten en hun leefomgeving (art. 1.11);
- Actieve soortenbescherming (art. 1.12): verplichting voor provincies.

Gebiedsbescherming

Natura 2000-gebieden

Toetsing van effecten van projecten op Natura 2000-gebieden blijft hetzelfde als nu.

Beschermde natuurmonumenten

Beschermde natuurmonumenten en bijbehorende doelen komen te vervallen. Hetzelfde geldt voor (nooit aangewezen) beschermde landschapsgezichten en beschermde leefomgevingen. De meeste natuurmonumenten vallen binnen het NNN areaal en zijn via dat beschermingsregime alsnog beschermd. Daarnaast kunnen gemeenten de natuurmonumenten via een bestemmingsplan als beschermde natuur aanwijzen.

Provincies dienen gebieden aan te wijzen voor het NNN (voormalige EHS) en (evt. op verzoek) voor overige bijzondere provinciale natuurgebieden en bijzondere provinciale landschappen.

Het rijk kan een gebied, niet zijnde een Natura 2000-gebied, als bijzonder nationaal natuurgebied aanwijzen.

Soortbescherming

Alle beschermde soorten worden aangewezen in de wet zelf (deels met verwijzing naar internationale regelgeving). Alle natuurlijk in het wild levende vogels, meeste inheemse zoogdieren, alle inheemse amfibieën en reptielen, en een aantal vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten zijn beschermd. Ongeveer 200 thans beschermde soorten (vooral vaatplanten en zeevissen) worden niet meer beschermd onder de Wet natuurbescherming (anders dan door algemene zorgplicht). De lijst met beschermde soorten is niet meer opgedeeld in tabellen, zoals in de huidige Flora- en faunawet. Zie bijlage 3 voor de nieuwe lijst met beschermde plant- en diersoorten.

Totaal aantal beschermde soorten is slechts een fractie van ongeveer 35.000 soorten die in Nederland voorkomen. Groot aantal bedreigde (Rode lijst) soorten wordt niet passief beschermd (wel actieve bescherming vereist).

Drie regimes voor beschermde soorten

1. Regels ter bescherming van vogels die vallen binnen het bereik van de Vogelrichtlijn, i.e. alle natuurlijk in het wild levende vogels in EU (art. 3.1-3.4)
2. Regels ter bescherming van dier- en plantensoorten die strikt beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en natuurbeschermingsverdragen (art. 3.5-3.9)
3. Regels ter bescherming van niet onder 2 vallende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten vermeld in de bijlage bij de wet (art. 3.10-3.11)

Inhoud beschermingsregimes

- Geen uniform verbodsstelsel, maar aparte verboden voor elk van de drie categorieën beschermde soorten.
- Verboden en uitzonderingen sluiten nauw aan bij Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn (regime 1 en 2), maar 'soepeler' regime voor aanvullend beschermde soorten (regime 3).
- Meeste verboden nu alleen van toepassing op 'opzettelijk' handelen, maar dat dekt ook voorwaardelijk opzet (=willens en wetens aanmerkelijke kans aanvaarden dat gedraging schadelijke gevolgen heeft voor beschermde soorten). Verschil met de huidige verboden zal in de praktijk dus waarschijnlijk gering zijn.

Alle in de Wet genoemde soorten zijn strikt beschermd. Voor de verbodsbepalingen is een ontheffing noodzakelijk. Dit geldt ook voor zeer algemene soorten waarvoor in het verleden automatisch de vrijstellingsregeling van kracht was bij ruimtelijke ontwikkelingen. Echter kunnen de provincies voor een aantal algemene soorten een vrijstellingslijst opstellen (op basis van Artikel 3.11). Dit betekent dat de beschermde soorten per provincie verschillen (zie bijlage 3).

Met betrekking tot ruimtelijke ontwikkelingen zijn de volgende verbodsbepalingen voor soorten het meest relevant.

Intrinsieke waarde natuur

Artikel 1.10

Deze wet is gericht op:

Het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde, en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit.

Algemene Zorgplicht

Artikel 1.11

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Artikel 3.1

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.3

1. Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.1, ten aanzien van vogels van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun nesten, rustplaatsen of eieren.

2. Provinciale staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.1 en ten aanzien van vogels van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun nesten, rustplaatsen of eieren.

Ontheffing of vrijstelling

Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b. zij is nodig:
 - in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
 - in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
 - ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
 - ter bescherming van flora of fauna;
 - voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
 - om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan;
- c. de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

In een ontheffing, onderscheidenlijk vrijstelling worden in elk geval voorschriften opgenomen, onderscheidenlijk regels gesteld, over:

- a. de middelen, installaties of methoden voor het vangen of doden, waarbij enkel het gebruik wordt toegestaan van bij algemene maatregel van bestuur aangewezen middelen, installaties of methoden;
- b. de tijd en plaats waarvoor de ontheffing of vrijstelling geldt, en
- c. de wijze waarop het risico voor het behoud van de vogelstand wordt beperkt.

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

Artikel 3.5

- 1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- 2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.

3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.

4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.

5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Artikel 3.8

1. Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van een of meer van de verboden, bedoeld in artikel 3.5 ten aanzien van dieren of planten van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten.

2. Provinciale staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van een of meer van de verboden, bedoeld in artikel 3.5 ten aanzien van dieren of planten van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten.

Ontheffing of vrijstelling

Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;

b. zij is nodig:

- in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
- in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
- om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben;

c. er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Beschermingsregime andere soorten

Artikel 3.10

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:

a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;

b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of

c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:

a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;

b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;

c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;

d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;

e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;

f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;

g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of

h. in het algemeen belang.

3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Artikel 3.11

1. Bij ministeriële regeling kan worden bepaald dat de bij die regeling aan te wijzen verboden, bedoeld in artikel 3.10, eerste lid, onderdeel b of c niet van toepassing zijn ten aanzien van bij die regeling aan te wijzen soorten, op bij die regeling aan te wijzen categorieën van handelingen die na een voorafgaande melding aan gedeputeerde staten worden uitgevoerd om een reden, genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onderdeel b, of in artikel 3.10, tweede lid.

2. Provinciale staten kunnen bij verordening regels stellen waaraan een melding als bedoeld in het eerste lid moet voldoen.

Gedragcodes

De verboden, bedoeld in de artikelen 3.1, 3.2, zesde lid, 3.5, 3.6 tweede lid, of 3.10, en de krachtens artikel 3.11, eerste lid, geldende verplichting tot melding, zijn niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd overeenkomstig een door Onze Minister goedgekeurde gedragscode en die plaatsvinden in het kader van:

a. een bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;

b. een bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of de bosbouw;

c. een bestendig gebruik, of

d. ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

2. Een gedragscode als bedoeld in het eerste lid wordt goedgekeurd, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

a. in de gedragscode worden handelingen beschreven die nodig zijn voor:

- ingeval het handelingen betreft die invloed kunnen hebben op vogels, één van de in artikel 3.3, vierde lid, genoemde redenen;
- ingeval het handelingen betreft die invloed kunnen hebben op dieren als bedoeld in artikel 3.5, eerste lid, één van de in artikel 3.8, vijfde lid, genoemde redenen;
- ingeval het handelingen betreft die invloed kunnen hebben op dieren als bedoeld in artikel 3.10, eerste lid, onderdeel a, of van planten als bedoeld in artikel 3.10, eerste lid, onderdeel c, één van de in artikel 3.8, vijfde lid, of in artikel 3.10, tweede lid, onder a, e, f of g, genoemde redenen;

b. in de gedragscode een wijze van uitvoering van handelingen is beschreven, waarmee naar het oordeel van Onze Minister afdoende is gewaarborgd dat ten aanzien van de soorten, bedoeld in artikel 3.1, 3.5, eerste of vijfde lid, 3.10, eerste lid, geen benutting of economisch gewin plaatsvindt;

c. in de gedragscode een wijze van uitvoering van handelingen is beschreven, waarmee naar het oordeel van Onze Minister afdoende is gewaarborgd dat ten aanzien van de soorten, bedoeld in artikel 3.1, 3.5, eerste of vijfde lid, 3.10, eerste lid, zorgvuldig wordt gehandeld.

Zorgvuldig handelen

Van zorgvuldig handelen als bedoeld in het tweede lid, onderdeel c, is in elk geval sprake, indien is voldaan aan de volgende voorwaarden:

a. er worden slechts handelingen verricht waarvan geen wezenlijke invloed uitgaat op de soorten, bedoeld in het tweede lid, en

b. ingeval handelingen worden verricht die invloed hebben op dieren wordt voorafgaand en tijdens de handelingen in redelijkheid alles verricht of gelaten om te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken dat:

- dieren als bedoeld in artikel 3.1, 3.5, eerste lid, of 3.10, eerste lid, worden gedood;
- nesten van vogels worden vernield, beschadigd of weggenomen, rustplaatsen van vogels worden vernield of beschadigd, dan wel voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de in artikel 3.5, eerste lid, of artikel 3.10, eerste lid, bedoelde dieren worden beschadigd of vernield, en
- eieren van dieren als bedoeld in artikel 3.1, 3.5, eerste lid, of 3.10, eerste lid, worden vernield, of

c. ingeval handelingen worden verricht die invloed hebben op planten van soorten als bedoeld in artikel 3.5, vijfde lid, of 3.10, eerste lid, wordt voorafgaand aan en tijdens de handelingen in redelijkheid alles verricht of gelaten om te voorkomen dat deze planten worden geplukt, afgesneden, onworteld of vernield.

4. Alvorens een gedragscode als bedoeld in het eerste lid, of een wijziging daarvan, goed te keuren of in te trekken, overlegt Onze Minister met gedeputeerde staten over zijn voornemen daartoe.

Bijlage 3 Beschermd plant- en diersoorten

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Dit zijn alle van nature in Nederland in het wild levende vogels (zoals bedoelt in artikel 1 van de Vogelrichtlijn).

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (Niet-vogels)

Naam	Wetenschappelijke naam	Soortgroep	Verdrag/Richtlijn
baardvleermuis	<i>Myotis mystacinus ssp. mystacinus</i>	Zoogdieren-vleermuizen	Bern II, HR IV
bataafse stroommossel	<i>Unio crassus</i>	Weekdieren	HR IV
bechsteins vleermuis	<i>Myotis bechsteini</i>	Zoogdieren-vleermuizen	Bern II, HR IV
bever	<i>Castor fiber ssp. albicus</i>	Zoogdieren-landzoogdieren	HR IV
boomkikker	<i>Hyla arborea ssp. arborea</i>	Amfibieën	Bern II, HR IV
bosvleermuis	<i>Nyctalus leisleri ssp. leisleri</i>	Zoogdieren-vleermuizen	Bern II, HR IV
brandts vleermuis	<i>Myotis brandti ssp. brandti</i>	Zoogdieren-vleermuizen	Bern II, HR IV
brede geelrandwaterroofkever	<i>Dytiscus latissimus</i>	Insecten-kevers	Bern II, HR IV
donker pimperlblauwtje	<i>Maculinea nausithous</i>	Insecten-dagvlinders	Bern II, HR IV
drijvende waterweegbree	<i>Luronium natans</i>	Zaadplanten	Bern I, HR IV
franjestaat	<i>Myotis nattereri</i>	Zoogdieren-vleermuizen	Bern II, HR IV
gaffellibel	<i>Ophiogomphus cecilia</i>	Insecten-libellen	Bern II, HR IV
geel schorpioenmos	<i>Hamatocaulis vernicosus</i>	Sporenplanten-bladmossen	Bern I
geelbuikvuurpad	<i>Bombina variegata ssp. variegata</i>	Amfibieën	Bern II, HR IV
gestreepte waterroofkever	<i>Graphoderus bilineatus</i>	Insecten-kevers	Bern II, HR IV
gevlekte witsnuitlibel	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>	Insecten-libellen	Bern II, HR IV
gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Zoogdieren-vleermuizen	HR IV

gewone grootoorvleermuis	<i>Plecotus auritus ssp. auritus</i>	Zoogdieren- vleermuizen	Bern II, HR IV
gladde slang	<i>Coronella austriaca ssp. austriaca</i>	Reptielen	Bern II, HR IV
grijze grootoorvleermuis	<i>Plecotus austriacus ssp. austriacus</i>	Zoogdieren- vleermuizen	Bern II, HR IV
groene glazenmaker	<i>Aeshna viridis</i>	Insecten-libellen	Bern II, HR IV
groenknolorchis	<i>Liparis loeselii</i>	Zaadplanten	Bern I, HR IV
grote hoefijzerneus	<i>Rhinolophus ferrumequinum ssp. ferrumequinum</i>	Zoogdieren- vleermuizen	Bern II, HR IV
grote vuurvliinder	<i>Lycaena dispar ssp. batava</i>	Insecten- dagvlinders	Bern II, HR IV
hamster	<i>Cricetus cricetus ssp. canescens</i>	Zoogdieren- landzoogdieren	Bern II, HR IV
hazelmuis	<i>Muscardinus avellanarius</i>	Zoogdieren- landzoogdieren	HR IV
heikikker	<i>Rana arvalis ssp. arvalis</i>	Amfibieën	Bern II, HR IV
houting	<i>Coregonus oxyrinchus</i>	Vissen	HR IV
ingekorven vleermuis	<i>Myotis emarginatus ssp. emarginatus</i>	Zoogdieren- vleermuizen	Bern II, HR IV
kamsalamander	<i>Triturus cristatus</i>	Amfibieën	Bern II, HR IV
kleine dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pygmaeus</i>	Zoogdieren- vleermuizen	Bern II, HR IV
kleine vlotvaren	<i>Salvinia natans</i>	Sporenplanten- varens	Bern I
knoflookpad	<i>Pelobates fuscus ssp. fuscus</i>	Amfibieën	Bern II, HR IV
kruipend moerasscherm	<i>Apium repens</i>	Zaadplanten	Bern I, HR IV
laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus ssp. serotinus</i>	Zoogdieren- vleermuizen	Bern II, HR IV
liggende raket	<i>Sisymbrium supinum</i>	Zaadplanten	Bern I
meervleermuis	<i>Myotis dasycneme</i>	Zoogdieren- vleermuizen	Bern II, HR IV
mercuurwaterjuffer	<i>Coenagrion mercuriale ssp. mercuriale</i>	Insecten-libellen	Bern II
muurhagedis	<i>Podarcis muralis ssp. brongniardii</i>	Reptielen	Bern II, HR IV
noordse winterjuffer	<i>Sympecma annulata ssp. braueri</i>	Insecten-libellen	Bern II, HR IV

noordse woelmuis	<i>Microtus oeconomus ssp. arenicola</i>	Zoogdieren-landzoogdieren	HR IV
otter	<i>Lutra lutra ssp. lutra</i>	Zoogdieren-landzoogdieren	Bern II, HR IV
pimpernelblauwtje	<i>Maculinea teleius</i>	Insecten-dagvlinders	Bern II, HR IV
platte schijfhoren	<i>Anisus vorticulus</i>	Weekdieren	HR IV
poelkikker	<i>Rana lessonae</i>	Amfibieën	HR IV
rivierrombout	<i>Gomphus flavipes ssp. flavipes</i>	Insecten-libellen	Bern II, HR IV
rosse vleermuis	<i>Nyctalus noctula ssp. noctula</i>	Zoogdieren-vleermuizen	Bern II, HR IV
rugstreepad	<i>Bufo calamita</i>	Amfibieën	Bern II, HR IV
ruige dwergvleermuis	<i>Pipistrellus nathusii</i>	Zoogdieren-vleermuizen	Bern II, HR IV
sierlijke witsnuitlibel	<i>Leucorrhinia caudalis</i>	Insecten-libellen	Bern II, HR IV
steur	<i>Acipenser sturio</i>	Vissen	Bern II, HR IV
teunisbloempijlstaart	<i>Proserpinus proserpina</i>	Insecten-nachtvlinders	Bern II, HR IV
tonghaarmuts	<i>Orthotrichum rogeri</i>	Sporenplanten-bladmossen	Bern I
tweekleurige vleermuis	<i>Vespertilio murinus ssp. murinus</i>	Zoogdieren-vleermuizen	Bern II, HR IV
vale vleermuis	<i>Myotis myotis ssp. myotis</i>	Zoogdieren-vleermuizen	Bern II, HR IV
vermiljoenkever	<i>Cucujus cinnaberinus</i>	Insecten-kevers	Bern II, HR IV
vroedmeesterpad	<i>Alytes obstetricans ssp. obstetricans</i>	Amfibieën	Bern II, HR IV
watervleermuis	<i>Myotis daubentoni ssp. daubentoni</i>	Zoogdieren-vleermuizen	Bern II, HR IV
wilde kat	<i>Felis silvestris ssp. silvestris</i>	Zoogdieren-landzoogdieren	HR IV
zandhagedis	<i>Lacerta agilis ssp. agilis</i>	Reptielen	Bern II, HR IV

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (Vogels)

Naam	Wetenschappelijke naam	Soortgroep	Verdrag/ Richtlijn
appelvink	<i>Coccothraustes coccothraustes ssp. coccothraustes</i>	Vogels	Bern II
baardman	<i>Panurus biarmicus ssp. biarmicus</i>	Vogels	Bern II
bergeend	<i>Tadorna tadorna</i>	Vogels	Bern II
bijeneter	<i>Merops apiaster</i>	Vogels	Bern II
blauwborst	<i>Luscinia svecica ssp. cyanecula</i>	Vogels	Bern II
blauwe kiekendief	<i>Circus cyaneus ssp. cyaneus</i>	Vogels	Bern II
boerenzwaluw	<i>Hirundo rustica ssp. rustica</i>	Vogels	Bern II
bontbekplevier	<i>Charadrius hiaticula ssp. hiaticula</i>	Vogels	Bern II
bonte vliegenvanger	<i>Ficedula hypoleuca ssp. hypoleuca</i>	Vogels	Bern II
boomklever	<i>Sitta europaea ssp. caesia</i>	Vogels	Bern II
boomkruiper	<i>Certhia brachydactyla ssp. megarhyncha</i>	Vogels	Bern II
boompieper	<i>Anthus trivialis ssp. trivialis</i>	Vogels	Bern II
boomvalk	<i>Falco subbuteo ssp. subbuteo</i>	Vogels	Bern II
bosrietzanger	<i>Acrocephalus palustris</i>	Vogels	Bern II
bosruiter	<i>Tringa glareola</i>	Vogels	Bern II
bosuil	<i>Strix aluco ssp. aluco</i>	Vogels	Bern II
braamsluiper	<i>Sylvia curruca ssp. curruca</i>	Vogels	Bern II
brandgans	<i>Branta leucopsis</i>	Vogels	Bern II
bruine kiekendief	<i>Circus aeruginosus ssp. aeruginosus</i>	Vogels	Bern II
buizerd	<i>Buteo buteo ssp. buteo</i>	Vogels	Bern II
casarca	<i>Tadorna ferruginea</i>	Vogels	Bern II
cetti's zanger	<i>Cettia cetti ssp. cetti</i>	Vogels	Bern II
draaihals	<i>Jynx torquilla ssp. torquilla</i>	Vogels	Bern II
duinpieper	<i>Anthus campestris ssp. campestris</i>	Vogels	Bern II
dwergmeeuw	<i>Larus minutus</i>	Vogels	Bern II
dwergstern	<i>Sterna albifrons ssp. albifrons</i>	Vogels	Bern II
engelse kwikstaart	<i>Motacilla flava ssp. flavissima</i>	Vogels	Bern II

europese kanarie	<i>Serinus serinus</i>	Vogels	Bern II
fitis	<i>Phylloscopus trochilus ssp. trochilus</i>	Vogels	Bern II
flamingo	<i>Phoenicopterus ruber ssp. roseus</i>	Vogels	Bern II
fluitier	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	Vogels	Bern II
geelgors	<i>Emberiza citrinella ssp. citrinella</i>	Vogels	Bern II
gekraagde roodstaart	<i>Phoenicurus phoenicurus ssp. phoenicurus</i>	Vogels	Bern II
gele kwikstaart	<i>Motacilla flava ssp. flava</i>	Vogels	Bern II
geoorde fuut	<i>Podiceps nigricollis</i>	Vogels	Bern II
glanskop	<i>Parus palustris ssp. palustris</i>	Vogels	Bern II
goudhaan	<i>Regulus regulus ssp. regulus</i>	Vogels	Bern II
grasmus	<i>Sylvia communis ssp. communis</i>	Vogels	Bern II
graspieper	<i>Anthus pratensis ssp. pratensis</i>	Vogels	Bern II
graszanger	<i>Cisticola juncidis ssp. cisticola</i>	Vogels	Bern II
grauwe kiekendief	<i>Circus pygargus</i>	Vogels	Bern II
grauwe klauwier	<i>Lanius collurio ssp. collurio</i>	Vogels	Bern II
grauwe vliegenvanger	<i>Muscicapa striata ssp. striata</i>	Vogels	Bern II
groene specht	<i>Picus viridis ssp. viridis</i>	Vogels	Bern II
groenling	<i>Carduelis chloris ssp. chloris</i>	Vogels	Bern II
grote barmsijs	<i>Carduelis flammea ssp. flammea</i>	Vogels	Bern II
grote bonte specht	<i>Dendrocopos major ssp. pinetorum</i>	Vogels	Bern II
grote gele kwikstaart	<i>Motacilla cinerea ssp. cinerea</i>	Vogels	Bern II
grote karekiet	<i>Acrocephalus arundinaceus ssp. arundinaceus</i>	Vogels	Bern II
grote stern	<i>Sterna sandvicensis ssp. sandvicensis</i>	Vogels	Bern II
grote zilverreiger	<i>Casmerodius albus ssp. albus</i>	Vogels	Bern II
havik	<i>Accipiter gentilis ssp. gentilis</i>	Vogels	Bern II
heggenmus	<i>Prunella modularis ssp. modularis</i>	Vogels	Bern II
huiszwaluw	<i>Delichon urbica ssp. urbica</i>	Vogels	Bern II
ijsvogel	<i>Alcedo atthis ssp. ispida</i>	Vogels	Bern II
kerkuil	<i>Tyto alba ssp. guttata</i>	Vogels	Bern II

klapekster	<i>Lanius excubitor ssp. excubitor</i>	Vogels	Bern II
klein waterhoen	<i>Porzana parva</i>	Vogels	Bern II
kleine barmsijs	<i>Carduelis flammea ssp. cabaret</i>	Vogels	Bern II
kleine bonte specht	<i>Dendrocopos minor ssp. hortorum</i>	Vogels	Bern II
kleine karekiet	<i>Acrocephalus scirpaceus ssp. scirpaceus</i>	Vogels	Bern II
kleine plevier	<i>Charadrius dubius ssp. curonicus</i>	Vogels	Bern II
kleine zilverreiger	<i>Egretta garzetta ssp. garzetta</i>	Vogels	Bern II
kleinst waterhoen	<i>Porzana pusilla ssp. intermedia</i>	Vogels	Bern II
kluut	<i>Recurvirostra avosetta</i>	Vogels	Bern II
kneu	<i>Carduelis cannabina ssp. cannabina</i>	Vogels	Bern II
koolmees	<i>Parus major ssp. major</i>	Vogels	Bern II
kortsnavelboomkruiper	<i>Certhia familiaris ssp. macrodactyla</i>	Vogels	Bern II
kraanvogel	<i>Grus grus ssp. grus</i>	Vogels	Bern II
kruisbek	<i>Loxia curvirostra ssp. curvirostra</i>	Vogels	Bern II
kuifmees	<i>Parus cristatus ssp. mitratus</i>	Vogels	Bern II
kwak	<i>Nycticorax nycticorax ssp. nycticorax</i>	Vogels	Bern II
kwartelkoning	<i>Crex crex</i>	Vogels	Bern II
lepelaar	<i>Platalea leucorodia ssp. leucorodia</i>	Vogels	Bern II
matkop	<i>Parus montanus ssp. rhenanus</i>	Vogels	Bern II
middelste bonte specht	<i>Dendrocopos medius ssp. medius</i>	Vogels	Bern II
nachtegaal	<i>Luscinia megarhynchos ssp. megarhynchos</i>	Vogels	Bern II
nachtzwaluw	<i>Caprimulgus europaeus ssp. europaeus</i>	Vogels	Bern II
nonnetje	<i>Mergus albellus</i>	Vogels	Bern II
noordse stern	<i>Sterna paradisaea</i>	Vogels	Bern II
oehoe	<i>Bubo bubo ssp. bubo</i>	Vogels	Bern II
oeverloper	<i>Tringa hypoleucos</i>	Vogels	Bern II
oeverzwaluw	<i>Riparia riparia ssp. riparia</i>	Vogels	Bern II
oievaar	<i>Ciconia ciconia ssp. ciconia</i>	Vogels	Bern II

paapje	<i>Saxicola rubetra</i>	Vogels	Bern II
pimpelmees	<i>Parus caeruleus ssp. caeruleus</i>	Vogels	Bern II
porseleinhoen	<i>Porzana porzana</i>	Vogels	Bern II
purperreiger	<i>Ardea purpurea ssp. purpurea</i>	Vogels	Bern II
putter	<i>Carduelis carduelis ssp. carduelis</i>	Vogels	Bern II
ransuil	<i>Asio otus ssp. otus</i>	Vogels	Bern II
rietgors	<i>Emberiza schoeniclus ssp. schoeniclus</i>	Vogels	Bern II
rietzanger	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	Vogels	Bern II
rode wouw	<i>Milvus milvus ssp. milvus</i>	Vogels	Bern II
roerdomp	<i>Botaurus stellaris ssp. stellaris</i>	Vogels	Bern II
roodborst	<i>Erithacus rubecula ssp. rubecula</i>	Vogels	Bern II
roodborsttapuit	<i>Saxicola torquata ssp. hibernans</i>	Vogels	Bern II
roodhalsfuut	<i>Podiceps grisegena ssp. grisegena</i>	Vogels	Bern II
roodmus	<i>Carpodacus erythrinus ssp. erythrinus</i>	Vogels	Bern II
ruigpootuil	<i>Aegolius funereus ssp. funereus</i>	Vogels	Bern II
sijs	<i>Carduelis spinus</i>	Vogels	Bern II
slechtvalk	<i>Falco peregrinus ssp. peregrinus</i>	Vogels	Bern II
snor	<i>Locustella luscinioides ssp. luscinioides</i>	Vogels	Bern II
sperwer	<i>Accipiter nisus ssp. nisus</i>	Vogels	Bern II
spotvogel	<i>Hippolais icterina</i>	Vogels	Bern II
sprinkhaanzanger	<i>Locustella naevia ssp. naevia</i>	Vogels	Bern II
steenuil	<i>Athene noctua ssp. vidalii</i>	Vogels	Bern II
steltkluut	<i>Himantopus himantopus</i>	Vogels	Bern II
strandleeuwerik	<i>Eremophila alpestris ssp. flava</i>	Vogels	Bern II
strandplevier	<i>Charadrius alexandrinus ssp. alexandrinus</i>	Vogels	Bern II
taigaboomkruiper	<i>Certhia familiaris ssp. familiaris</i>	Vogels	Bern II

tapuit	<i>Oenanthe oenanthe ssp. oenanthe</i>	Vogels	Bern II
tijftjaf	<i>Phylloscopus collybita ssp. collybita</i>	Vogels	Bern II
torenavalk	<i>Falco tinnunculus ssp. tinnunculus</i>	Vogels	Bern II
tuinfluiter	<i>Sylvia borin ssp. borin</i>	Vogels	Bern II
velduil	<i>Asio flammeus ssp. flammeus</i>	Vogels	Bern II
visarend	<i>Pandion haliaetus ssp. haliaetus</i>	Vogels	Bern II
visdief	<i>Sterna hirundo ssp. hirundo</i>	Vogels	Bern II
vuurgoudhaan	<i>Regulus ignicapillus ssp. ignicapillus</i>	Vogels	Bern II
wespendief	<i>Pernis apivorus</i>	Vogels	Bern II
wielewaal	<i>Oriolus oriolus ssp. oriolus</i>	Vogels	Bern II
winterkoning	<i>Troglodytes troglodytes ssp. troglodytes</i>	Vogels	Bern II
witgat	<i>Tringa ochropus</i>	Vogels	Bern II
witoogeend	<i>Aythya nyroca</i>	Vogels	Bon I
witte kwikstaart	<i>Motacilla alba ssp. alba</i>	Vogels	Bern II
woudaap	<i>Ixobrychus minutus ssp. minutus</i>	Vogels	Bern II
zeearend	<i>Haliaeetus albicilla</i>	Vogels	Bern II, Bon I
zwarte mees	<i>Parus ater ssp. ater</i>	Vogels	Bern II
zwarte roodstaart	<i>Phoenicurus ochruros ssp. gibraltariensis</i>	Vogels	Bern II
zwarte specht	<i>Dryocopus martius ssp. martius</i>	Vogels	Bern II
zwarte stern	<i>Chlidonias niger ssp. niger</i>	Vogels	Bern II
zwartkop	<i>Sylvia atricapilla ssp. atricapilla</i>	Vogels	Bern II
zwartkopmeeuw	<i>Larus melanocephalus</i>	Vogels	Bern II

Beschermingsregime andere soorten

Naam	Wetenschappelijke naam	Soortgroep
blaasvaren	<i>Cystopteris fragilis</i>	Sporenplanten-varens
groensteel	<i>Asplenium viride</i>	Sporenplanten-varens
schubvaren	<i>Ceterach officinarum</i>	Sporenplanten-varens
akkerboterbloem	<i>Ranunculus arvensis</i>	Zaadplanten
akkerdoornzaad	<i>Torilis arvensis</i>	Zaadplanten
akkerogentroost	<i>Odontites vernus subsp. vernus</i>	Zaadplanten
beklierde ogentroost	<i>Euphrasia rostkoviana</i>	Zaadplanten
berggamander	<i>Teucrium montanum</i>	Zaadplanten
bergnachtorchis	<i>Platanthera montana</i>	Zaadplanten
blauw guichelheil	<i>Anagallis arvensis subsp. foemina</i>	Zaadplanten
bokkenorchis	<i>Himantoglossum hircinum</i>	Zaadplanten
bosboterbloem	<i>Ranunculus polyanthemus subsp. nemorosus</i>	Zaadplanten
bosdravik	<i>Bromopsis ramosa subsp. benekenii</i>	Zaadplanten
brave hendrik	<i>Chenopodium bonus-henricus</i>	Zaadplanten
brede wolfsmelk	<i>Euphorbia platyphyllos</i>	Zaadplanten
breed wollegras	<i>Eriophorum latifolium</i>	Zaadplanten
bruinrode wespenorchis	<i>Epipactis atrorubens</i>	Zaadplanten
dennenorchis	<i>Goodyera repens</i>	Zaadplanten
dreps	<i>Bromus secalinus</i>	Zaadplanten
echte gamander	<i>Teucrium chamaedrys subsp. germanicum</i>	Zaadplanten
franjugentiaan	<i>Gentianella ciliata</i>	Zaadplanten
geelgroene wespenorchis	<i>Epipactis muelleri</i>	Zaadplanten
geplooid vrouwenmantel	<i>Alchemilla subcrenata</i>	Zaadplanten
getande veldsla	<i>Valerianella dentata</i>	Zaadplanten
gevekt zonneroosje	<i>Tuberaria guttata</i>	Zaadplanten
glad biggenkruid	<i>Hypochaeris glabra</i>	Zaadplanten
gladde zegge	<i>Carex laevigata</i>	Zaadplanten

groene nachtorchis	<i>Coeloglossum viride</i>	Zaadplanten
groot spiegelklokje	<i>Legousia speculum-veneris</i>	Zaadplanten
grote bosaardbei	<i>Fragaria moschata</i>	Zaadplanten
grote leeuwenklauw	<i>Aphanes arvensis</i>	Zaadplanten
honingorchis	<i>Herminium monorchis</i>	Zaadplanten
kalkboterbloem	<i>Ranunculus polyanthemus</i> subsp. <i>polyanthemoides</i>	Zaadplanten
kalketrip	<i>Centaurea calcitrapa</i>	Zaadplanten
karthuizeranjer	<i>Dianthus carthusianorum</i>	Zaadplanten
karwijselie	<i>Selinum carvifolia</i>	Zaadplanten
kleine ereprijs	<i>Veronica verna</i>	Zaadplanten
kleine schorseneer	<i>Scorzonera humilis</i>	Zaadplanten
kleine wolfsmelk	<i>Euphorbia exigua</i>	Zaadplanten
kluwenklokje	<i>Campanula glomerata</i>	Zaadplanten
knollathyrus	<i>Lathyrus linifolius</i>	Zaadplanten
knolspirea	<i>Filipendula vulgaris</i>	Zaadplanten
korensla	<i>Arnoseris minima</i>	Zaadplanten
kranskarwij	<i>Carum verticillatum</i>	Zaadplanten
kruiptijm	<i>Thymus praecox</i>	Zaadplanten
lange zonnedaauw	<i>Drosera longifolia</i>	Zaadplanten
liggende ereprijs	<i>Veronica prostrata</i>	Zaadplanten
moerasgamander	<i>Teucrium scordium</i>	Zaadplanten
muurbloem	<i>Erysimum cheiri</i>	Zaadplanten
naakte lathyrus	<i>Lathyrus aphaca</i>	Zaadplanten
naaldenkervel	<i>Scandix pecten-veneris</i>	Zaadplanten
pijlscheefkelk	<i>Arabis hirsuta</i> subsp. <i>sagittata</i>	Zaadplanten
roggelelie	<i>Lilium bulbiferum</i> subsp. <i>croceum</i>	Zaadplanten
rood peperboompje	<i>Daphne mezereum</i>	Zaadplanten
rozenkransje	<i>Antennaria dioica</i>	Zaadplanten
ruw parelzaad	<i>Lithospermum arvense</i>	Zaadplanten
scherpkruid	<i>Asperugo procumbens</i>	Zaadplanten
schubzegge	<i>Carex lepidocarpa</i>	Zaadplanten
smalle raai	<i>Galeopsis angustifolia</i>	Zaadplanten
spits havikskruid	<i>Hieracium lactucella</i>	Zaadplanten
steenbraam	<i>Rubus saxatilis</i>	Zaadplanten
stijve wolfsmelk	<i>Euphorbia stricta</i>	Zaadplanten
stofzaad	<i>Monotropa hypopitys</i>	Zaadplanten
tengere distel	<i>Carduus tenuiflorus</i>	Zaadplanten
tengere veldmuur	<i>Minuartia hybrida</i>	Zaadplanten
trogamander	<i>Teucrium botrys</i>	Zaadplanten
veenbloembies	<i>Scheuchzeria palustris</i>	Zaadplanten

vliegenorchis	<i>Ophrys insectifera</i>	Zaadplanten
vroege ereprijs	<i>Veronica praecox</i>	Zaadplanten
wilde averuit	<i>Artemisia campestris</i> <i>subsp. campestris</i>	Zaadplanten
wilde ridderspoor	<i>Consolida regalis</i>	Zaadplanten
wilde weit	<i>Melampyrum arvense</i>	Zaadplanten
wolfskers	<i>Atropa bella-donna</i>	Zaadplanten
zandwolfsmelk	<i>Euphorbia seguieriana</i>	Zaadplanten
zinkviooltje	<i>Viola lutea subsp.</i> <i>calaminaria</i>	Zaadplanten
zweedse kornoelje	<i>Cornus suecica</i>	Zaadplanten
vliegend hert	<i>Lucanus cervus</i>	Insecten-kevers
beekkrombout	<i>Gomphus vulgatissimus</i>	Insecten-libellen
bosbeekjuffer	<i>Calopteryx virgo</i>	Insecten-libellen
donkere waterjuffer	<i>Coenagrion armatum</i>	Insecten-libellen
gevlekte glanslibel	<i>Somatochlora</i> <i>flavomaculata</i>	Insecten-libellen
gewone bronlibel	<i>Cordulegaster boltonii</i>	Insecten-libellen
hoogveenglanslibel	<i>Somatochlora arctica</i>	Insecten-libellen
kempense heidelibel	<i>Sympetrum</i> <i>depressiusculum</i>	Insecten-libellen
speerwaterjuffer	<i>Coenagrion hastulatum</i>	Insecten-libellen
aardbeivlinder	<i>Pyrgus malvae</i>	Insecten- dagvlinders
bosparelmoervlinder	<i>Melitaea athalia</i>	Insecten- dagvlinders
bruin dikkopje	<i>Erynnis tages</i>	Insecten- dagvlinders
bruine eikenpage	<i>Satyrium ilicis</i>	Insecten- dagvlinders
duinparelmoervlinder	<i>Argynnis niobe</i>	Insecten- dagvlinders
gentiaanblauwtje	<i>Maculineaalcon</i>	Insecten- dagvlinders
grote parelmoervlinder	<i>Argynnis aglaja</i>	Insecten- dagvlinders
grote vos	<i>Nymphalis polychloros</i>	Insecten- dagvlinders
grote weerschijnvlinder	<i>Apatura iris</i>)	Insecten- dagvlinders
iepenpage	<i>Satyrium w-album</i>	Insecten- dagvlinders
kleine heivlinder	<i>Hipparchia statilinus</i>	Insecten- dagvlinders

kleine ijsvogelvinder	<i>Limenitis camilla</i>	Insecten- dagvlinders
kommavinder	<i>Hesperia comma</i>	Insecten- dagvlinders
sleedoorpage	<i>Thecla betulae</i>	Insecten- dagvlinders
spiegeldikkopje	<i>Heteropterus morpheus</i>	Insecten- dagvlinders
veenbesblauwtje	<i>Plebejus optilete</i>	Insecten- dagvlinders
veenbesparelmoervinder	<i>Boloria aquilonaris</i>	Insecten- dagvlinders
veenhooibeestje	<i>Coenonympha tullia</i>	Insecten- dagvlinders
veldparelmoervinder	<i>Melitaea cinxia</i>	Insecten- dagvlinders
zilveren maan	<i>Boloria selene</i>	Insecten- dagvlinders
europese rivierkreeft	<i>Astacus astacus</i>	Kreeftachtigen
beekdonderpad	<i>Cottus rhenanus</i>	Vissen
beekprik	<i>Lampetra planeri</i>	Vissen
elrits	<i>Phoxinus phoxinus</i>	Vissen
gestippelde alver	<i>Alburnoides bipunctatus</i>	Vissen
grote modderkruiper	<i>Misgurnus fossilis</i>	Vissen
kwabaal	<i>Lota lota</i>	Vissen
alpenwatersalamander	<i>Mesotriton alpestris</i>	Amfibieën
bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	Amfibieën
gewone pad	<i>Bufo bufo</i>	Amfibieën
kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>	Amfibieën
meerkikker	<i>Rana ridibunda</i>	Amfibieën
middelste groene kikker/bastaard kikker	<i>Pelophylax kl. esculentus</i>	Amfibieën
vinpootsalamander	<i>Lissotriton helveticus</i>	Amfibieën
vuursalamander	<i>Salamandra salamandra</i>	Amfibieën
adder	<i>Vipera berus ssp. berus</i>	Reptielen
hazelworm	<i>Anguis fragilis</i>	Reptielen
levendbarende hagedis	<i>Zootoca vivipara</i>	Reptielen
ringslang	<i>Natrix natrix</i>	Reptielen
aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
boomarter	<i>Martes martes</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>	Zoogdieren- landzoogdieren

bunzing	<i>Mustela putorius</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
damhert	<i>Dama dama</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
das	<i>Meles meles</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
dwerfspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
edelhert	<i>Cervus elaphus</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
egel	<i>Erinaceus europeus</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
eikelmuis	<i>Eliomys quercinus</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
grote bosmuis	<i>Apodemus flavicollis</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
haas	<i>Lepus europeus</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
hermelijn	<i>Mustela erminea</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
molmuis	<i>Arvicola scherman</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
ondergrondse woelmuis	<i>Pitymys subterraneus</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
ree	<i>Capreolus capreolus</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
steenmarter	<i>Martes foina</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>	Zoogdieren- landzoogdieren

veldspitsmuis	<i>Crocidura leucodon</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
vos	<i>Vulpes vulpes</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
waterspitsmuis	<i>Neomys fodiens</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
wezel	<i>Mustela nivalis</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
wild zwijn	<i>Sus scrofa</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
gewone zeehond	<i>Phoca vitulina</i>	Zoogdieren- zeezoogdieren
grijze zeehond	<i>Halichoerus grypus</i>	Zoogdieren- zeezoogdieren

Vrijgestelde soorten provincie Zuid-Holland

Nederlandse Naam	Wetenschappelijke Naam
Zoogdieren	
Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>
Haas	<i>Lepus europeus</i>
Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>
Ondergrondse woelmuis	<i>Pitymys subterraneus</i>
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>
Rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>
Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>
Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>
Woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>
Amfibieën en reptielen	
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>
Kleine watersalamander	<i>Triturus vulgaris</i>
Meerkikker	<i>Pelophylax ridibundus</i> (<i>Rana ridibunda</i>)
Middelste groene kikker / Bastaardkikker	<i>Pelophylax klepton esculentus</i> (<i>Rana esculenta</i>)

Staring Advies
Jonker Emilweg 11
6997 CB Hoog-Keppel
T 0314 641 910
info@staringadvies.nl
